

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDÜS NANDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SANDOR

A francia kamara megadta Caillauxnak az amnesztiát.

Párisból jelentik: A kamarában háromszázötven szavazattal kétszázhetven ellenében elfogadták azt a törvényjavaslatot, amely magával hozza Caillaux és Malvy amnesztiáját. A szenátus az amnesztiajavaslatot augusztusban tárgyalja le.

Az amnesztiajavaslat letárgyalása a kamarában nem ment minden botrány nélkül. Ismét viharos jelenetek támadtak, amelyekben a jobboldal és a szélső baloldal képviselői tettelegességre ragadtatták magukat. A vihar akkor kezdődött, amikor a katonaszökevények és zendülők megkegyelmezésének kérdésében Renaudel szocialista képviselő összeütközésbe került Berton kommunista képviselővel. A nekik szóló amnesztiát a szocialisták a bizottság javaslatának megfelelően elutasították. Amikor a jobboldal részéről Marty nevét emlegették, a kommunisták támadásba mentek át, amely a kamara elnökét az ülés megszakítására és a karzatok kiürítésére kényszerítette. Az ülés újabb megnyitása után újabb tettelegességre ugyan nem került a sor, de hatalmas botrányok voltak. Le Mire jobboldali képviselőt, aki

a botrányokat provokálta, kizárták az ülésről. Végül a kommunistáknak azt a javaslatát, hogy a háború alatt elítélt emberekre az amnesztiát kivétel nélkül mondják ki, elvették és a bizottság javaslatát fogadták el.

Londonból jelentik: A holnap kezdődő londoni konferencián Anglia a következő előterjesztéseket fogja megtenni.

Fogadják el a szövetségesek teljes egészében a Dawes-féle véleményt. Állapítsa meg a konferencia azt az időpontot, ameddig a német kormánynek végre kell hajtania a szakértői vélemény által szükségesnek nyilvánított intézkedéseket. Kéthárom héttel ezután a szövetségesek szüntessék meg a Németországra vonatkozó gazdasági és pénzügyi szankciókat. A szövetségesek csak akkor léptessék ismét érvénybe a szankciókat, ha Németország rosszakaratulag vonakodik a Dawes-tervezet végrehajtani. Az esetleges német mulasztásokat azonban ne a jóvátételi bizottság, hanem a népszövetség állapítsa meg.

hogy nemzetközi kötelezettségeinek híven eleget tegyen. Nem látja elérkezettnek még azt a pillanatot, amikor magát bármilyen irányban angasztálhatná. Szó sem lehet arról, hogy a kisantantba Magyarország belépjen, amikor a besszarábiai kérdés elhatározásaiban az országot befolyásolhatja. 1919-ben és 1920-ban is voltak erős áramlatok, melyek akkor Budapest és Varsó között akartak szorosabb összefüggést létesíteni, ám ezek az ábrándok is háttérbe szorultak annak idején más aktuális események következtében. Magyarország nem külpolitikai aktivitásra senki sem gondol. Az ország minden energiája a helyreállítás műve által van igénybe véve.

Magyarországon kívül Besszarábia kérdése lett volna még az a programpont, amely a prágai konferencián nagyobb érdeklődést váltott volna ki.

Az első tanácskozások során azonban sikerült a hivatalos programból a konferencia méregfogát, a besszarábiai kérdést kikapcsolni. Ez a művelet nem volt könnyű dolog, mert Románia csakugyan igyekezett ismételtlen a kisantant ügyévé tenni a besszarábiai kérdést. Hogy utóbb ettől a szándékától elállott, annak meg van a maga súlyos háttere. Románia az orosz kérdés miatt tényleg elidegenedett a kisantanttól. Viszont románia látta, hogy a kisantanttól nem várhat támogatást, de bizik a maga erejében és nem is szorul más segítségére, ezért hagyta a besszarábiai kérdést kikapcsolni.

A Magyarországgal való viszonyról Duca román külügyminiszter ezt monddta:

— Ha Magyarország elég érettnek mutatja magát arra, hogy a békeszerződés alapján álljon, Romániában olyan szomszédra talál, mely elég érett lesz arra, hogy vele politikai és gazdasági területen együttműködjen. Nekünk közös gazdasági érdekeink vannak és minden okunk meg van ennek továbbfejlesztésére. Magyarország való viszonyunk az utóbbi időben lényegesen javult.

A prágai konferencia utolsó ülése szombaton volt s bezárásával a kisantant külügyminisztereinek érkezlete ünnepélyesen véget ért.

Prága, július 14. Vasárnap reggel 8 órakor a kisantant külügyminiszterei vonatra ültek és Lanabra utaztak Masaryk elnök meglátogatására, aki délből tiszteletükre diszkrétet adott.

Lanaban tartották meg a konferencia záróülését délután 3 órakor. A miniszterek este visszaérkeztek Prágába, ahol Nesic jugoszláv követ által rendezett estélyen vettek részt. Duca román külügyminiszter és kísérete holnap reggel indulnak haza Bukarestbe. Nincsics jugoszláv külügyminiszter pedig Bécsbe utazik, hogy Seipel kancellár belgrádi látogatását visszaadja és őt folgyógyulása alkalmából üdvözlje. Az utazásnak további célja, hogy a miniszter előkészítse azokat a kereskedelempolitikai tárgyalásokat, amelyek legközelebb az osztrák és jugoszláv kiküldötték között a Semmeringen megindulnak.

Magyarország passzivitással nézi a prágai konferenciát.

Prágából jelentik: A kisantant konferenciájának megnyitása előtt Benes nyilatkozatot adott a Prager Tagblatt és a Ceske Slovo munkatársának. Ez a nyilatkozat jóformán semmi újat sem mond és kimerül annak hangoztatásában, hogy a kisantant konferenciája a három külügyminiszter eszmecseréje lesz és hozzá fog járulni ahhoz, hogy a kisantant egységét kidomborítsa. A cseh lapok a konferenciával semmi újat, sőt mondhatni semmit sem tudnak mondani. Ezenkívül feltűnik, hogy a nemzeti demokraták nem tulajdonítanak semmi fontosságot annak a konferenciának, amelyen az ő pártembereik egyáltalán nem vesznek részt.

A cseh hivatalos lapok idézik a belgrádi és bukaresti felhivatalosokat. Egyedül a pártonkívüli Tribuna szentel vezércikket a prágai konferenciának és a nagyipar szolgálatában álló lap vezércikkirója poetikus hurokat kezd pengetni, kifejezést adva ama reményének, hogy a találkozás elősegíti azt, hogy a háború romjain új élet fakadjon Középeurópában. A vezércikk szerint a kisantant csak úgy éri el célját, ha Középeurópában egy egységes, életképes gazdasági egységet teremt, melyben az összes középeurópai nemzetek részt vennének számarányuk és gazdasági felkészültségük szerint.

A kisantant konferenciájának oltja csak ez lehet: Ausztria meghalt, éljen az új Középeurópa.

A Neue Freie Presse jelenti:

A prágai konferencia különben semmi különös viszhangot eddig nem keltett az európai politikában. Ez a desinteressesment főképp abban leli indító okát, hogy Magyarország, amely ellen tulajdonképpen a kisantant alakult, az utóbbi időben kül-

politikailag teljesen passzív viselkedést tanusít. Fokozott ez a passzivitása Magyarországának azóta, amióta Jugoszlávia és Oroszország szerződésüket nyilvánosságra hozták. Abból, hogy annak idején, amikor Károly király Magyarországra visszatért, a kisanantnak Magyarországot fenyegető magatartásáért éppen Olaszország ellensúlyozta, továbbá, hogy az olaszok a nyugatmagyarországi kérdésben is erős szószóliói voltak a magyar érdekeknek, Magyarország arra következtetett, hogy Olaszországban minden körülmények között erős pártfogójára talált. Ezeket a reményéseket oszlatta el a Jugoszlávia és Oroszország között létrejött szerződés. Innen következik, hogy Budapesten egyáltalában nem tekintettek érdeklődéssel a prágai konferencia elé. Ugy a magyar kormány, mint a közvéleménynek az a meggyőződése, hogy Magyarországnak egyetlen támasza a Népszövetség: ez fogja a kisebbségi kérdést is meglehetősen megoldani, különben pedig Magyarország érdeklődését teljesen leköti ezekben az órákban a pénzügyi helyreállítás kérdése.

Román és csehszlovák oldalról számos híresztelés szivárgott ki, melyek arra engednék következtetni, hogy a magyar politika fölhagy fentemlített passzivitásával. A románok szerint Magyarország és Románia között gazdasági és politikai közeledés volna előkészítés alatt, míg a csehszlovákok egyenesen azt hangsúlyozták az utóbbi időben, hogy Magyarország rövidesen belép a kisantant államok sorába. Ezzel szemben megállapítható, hogy felelős magyar tényezők az ország külpolitikai passzivitásának megszüntetésére semminemű lépéseket nem tettek. Magyarország becsületesen törekszik arra,

Kisgazdák izgalmas gyűlése.

A nagyváradi Albina Obstea bérleszövetkezet vasárnap délelőtti közgyűlést hirdetett a volt mértékhatóesítési épületben. A tárgysorozatra felvették a Szálka-pusztai megvásárlásának kérdését. A gyűlést Straub Domokos inspektor és Szilágyi Corbu János hívták össze s a bérleszövetkezet tagjai lassan gyülekeztek. Ugy tiz óra tájban az udvaron gyülekezni kezdett egy csoport, amely láthatólag nem volt meghíva, de annál nagyobb számban jelent meg, később beszivárgott az előszobákba s mikor Straub Domokos elnök bejelentette, hogy a gyűlés kezdődik, tömört sorokban nyomult be a gyűlésterembe.

— Csak az Obstea tagjai vehetnek részt a gyűlésen, mondotta az elnök s az ajtót be akarta tenni. Erre egy magas termetű ember csattanó hangon kiáltotta:

— Mink is itt akarunk lenni, mert a mi földünkön van szó.

S megragadta az ajtókilincset. Nagy huza-vona támadt s végül azok, akiket ki akartak zárni, kinyitották az ajtót s behatoltak a gyűlésterembe. Nagy zaj és lármá között indokolták meg a jövevényeket, hogy mi közük van a tanácskozáshoz s a hozandó határozatokhoz.

— Az urak az ablakon keresztül nézték a hadbavonulást, kiáltotta egy piros arcú asszony, amikor az én uram hadbavonult.

— A Szálka-pusztai a népnek kell, jelentette ki egy erős hangú férfi.

Ungur Lőrinc a következőkben ismertette az elégedetlenség okait:

— Az agrárkiszájtítás előtt kényszerbérletbe adták a káptalani földeket s ezért holdankint 75 leit fizettek. Tavaly nem mondták meg a bérlelőknek, hogy el akarják venni a földeket, hanem, amikor a termést le kellett aratni, 605 leit követeltek az Obstea vezetői minden gazdától. Ők tagjai voltak az Albinának, de most kitűdják őket.

A tömeg itt szenvedélyes hangon fakadt ki a sérelmek miatt.

Ungur Lőrinc folytatja: A románoknak se akarnak adni földet, csak azoknak, akiknek 20 hold földjük van. Bezzeg, mikor a kommunistákat ki kellett verni, akkor hívtak bennünket, de most nem tartják meg az esküjüket. Megmondtam mind a hat fiannak, hogy ne menjen más kor segíteni. Adni kell földet mindenkinek, akár magyar, akár román, nem elvenni tőle.

Élő János: Én befizettem 950 leit bérbe s nem kaptam egy talpalatnyi földet sem. Hol a pénz, amit az ősszel össze szedtek? Azoknál van a föld, akik Amerikából jöttek s pénzt hoztak.

Csonka János: Tavaly tázról-házra jöttek, szédítettek bennünket, 10 leit vetek tőlünk s aztán kisemmiztek, egyformán románokat és magyarokat. Nem kell Obstea!

Erre nagy kiáltozás támad. Nem kell Obstea, le vele...

Korb Péterné tüzesen indokolja meg, hogy tőle el akarják venni a földet. Talán Dienes a földműves, aki sose volt az? Kétszáz embert tesznek tönkre az urak.

Gróza Pál: Az Obsteát csak akkor ismerjük el, ha az arra jogosítottaknak ad földet. 404-en jelentkezték s nem kaptak semmit. Én is Obsteás voltam, de ki léptem. Nem kell Obstea, Straubbal nem

megyünk együtt, mert jogtalanul Dienesnek adja a földet, aki detektív volt s most ő a mántagazda.

Ugy kellene lenni, mint régen, kivettük a várostól a földet 12 évre, befizettük a városi pénztárba s békében szántottunk veteltünk. Nem kell a mai vezetőség nekünk, vegye az állam kezébe a földeket.

Korb Péterné: Letesszük Straubot és a többit, nem kell Obstea, nem kell elnökiség. (Kiáltások: Nem kell!)

Özveggy Lukács Jánosné:

— Nem jár nekem föld, mondtak az urak, mert meghalt a férjem. Hát a kisgyerekeimtől elvették a földet. (Felkiáltások: Gyalázat!)

Sala Costa Négy évvel ezelőtt egy holdat kaptam kényszerbérletbe, az Obstea nem adott s mikor kértem még egyet, Straub nem adott. Az agrárbizottság meghagyta, hogy 3 holdat kapjak, ebből is elvett Straub másfelet. Bevettem a kapott földet egy éjszaka, másnap elvette Strausz János és újból felszántotta. Az agrárnom azt mondta, menjek s verjem ki a bitorlót én újra felszántottam, uira elvették tőlem. (Kiáltások: Gyalázat!)

Veres Károly a Szölös alatti 10 hold elvételét teszi szóvá.

Straub Domokos elnök okvetlen tudatta a megjelentekkel, hogy elhagyta a gyűlést, mert a tagok nem jelennek meg elegendő számmal.

— Fedig itt vagyunk, kiabálták az emberek s lassan cseledtek.

Ezt a tudósítást azért közöljük, hogy felhívjuk rá a prefektus figyelmét. A köznyugalom megkívánja, hogy a prefektus az ő jurett pártatlanságával az ügyet vizsgálja meg és tegyen igazságot.

Lakatos igazi neve nem is Lakatos

A csendőrség még mindig kitartóan nyomoz a szentimrei gyilkos cigány után, de eddig semmiféle eredmény nincs. Lakatos most is ott van valahol a szentimrei szőlőhegyek Főzött. Mőfidelett megnézzük a nyomozást az, hogy a nő élénk fantáziája most már minden idegen cselekedetben Lakatosot véli felismerni és most már nemcsak a szomszédos községekben jelentik, hogy ott látták, de olyan messzi falukból is, ahol nem valószínű, hogy megfordulhatott.

Lakatos szentimrei. Ott is született, de érdekes, hogy a születési anyakönyvben nem lehet megtalálni az adatait. Lakatos Béla ugyanis törvénytelen gyermeke az anyjának, akinek szintén van vagy két neve: Horvát, vagy Gyöngyös Mária-nak hívják. Férjével, a Lakatos termézetes apjával vadházasságban él és ezért hívják Bélát Lakatosnak a falubeliek. A csendőrség most bevezette a nyomozást abban az irányban is, hogy melyik a cigánygyilkos valódi neve.

Szalárdról jelenti tudósítónk, hogy a Lakatos ügyben újabb fordulat nincs. Egyes hírek szerint egyik szentimrei parasztember tegnapelőtti temetésére Lakatos is elment, mert az elhalt régi ismerőse volt, de éppen akkor a csendőrök a hegyen keresték, a fegyvertelen parasztszok pedig nem merték elfogni.

A félegyházai és szentjohbbi nyomozó csendőrök újabb eredményről nem tudtak beszámolni.

Öngyilkos lett Pozsony leggazdagabb embere

Pozsony, július 14. Szold József, a szeredi cukorgyár és a felsőszéli szeszgyár tulajdonosa, akit Szlovenszko egyik leggazdagabb emberének tartottak, ma reggel tiz órakor Izabella-utca 7. sz. alatt lévő pozsonyi lakásán gyermekeinek nyujtására felakasztotta magát és mire észreverték, már halott volt. A szobában nagy fölfordulás volt, amiből arra következtettek, hogy Szold öngyilkossága előtt megőrült. Az öngyilkos milliós, akinek vagyonát körülbelül száz millió csehszlovák koronára becsülik, levelet nem hagyott hátra és így az öngyilkosság valódi okát sem lehet tudni. Allitól a búskomorságában követte el tettét. Szold öngyilkossága Pozsonyban hihetetlen szenzációt keltett és a mai terményföldén valósággal pánikot okozott. Egyesek arról beszélnek, hogy Szold afelőtti elkeseredésében követte el tettét, hogy az utóbbi időben cukorrépára 30 millió koronát vesztett.

Közelharc az aszfaltbetyárral

Az aszfaltbetyároknak soha nem volt olyan jó doluk mint most. Soha annyi alkalmuk nem volt védtelen nők melesztálására és inzultálására, mint mostanában. Hogy mi ennek az oka? Talán az, hogy a nők egyrésze alkalmat ad a melesztálásokra és a férfiak bizony nagyon gyorsan általánosítanak és minden nővel szemtelenkednek.

A váradi korzó aszfaltbetyáraitól tanulmányt lehetne írni. Ugyancsak külön tanulmányt lehetne szentelni egyes leányok la garconnet viselkedéséről, mely provokál sok mindent és szerfölött bátorít.

Vannak férfiak, akik a társaságokban lévő hölgyet akkor is megvédik az aszfaltbetyárok szemtelenkedéseitől, ha az oldaluk mellett haladó hölgyhez semmiféle gyengéd szálak nem fűzik. Ez sokak szerint helyes, viszont sokaknak az a véleménye, hogy az már avult trohadarizmus, nem illeszhető be a mostani furcsa életbe.

Az utcai incidensek nagyrészt is aszfaltbetyárok provokálják. Tegnap éjszaka is hangos botrány volt a Mária királyné-térén lévő egyik kávéházban, ahol egy ur társaság női tagjával „szemezett” egy közismert váradi fiatalember. Késő éjszaka indult haza a kávéházból a társaság. A kalandra vágyó fiatalember követte őket. Ekkor egy férfi a társaságból kivált és hatalmas poónokat mért le a totakodó fiatalembernek.

A közelharc az aszfaltbetyár szomorú vereségével végződött meglehetősen nagy közönség személtására.

Kerékpárok Javitások
KALENDÁR
Gummik Alkatrészek

Várkonyi Mihálynál és Petrovich Szvetislávnál
sokkal szebb
Praoul Aslan,
a bécsi Burgtheater tagja, aki a „Meztelen asszony” főszerepét játsza

SZEPSEGHIBAIT tökéletesen eltávolíthatja, arcájakat, szepilót, szemölcsöt végleg, utánoimok nélkül **D. Sternberg Helén** kozmetikai intézetében, Maria Királyné (Bamer)-tér 3 l. em.

Férfi szalma kalapokat divatos, finom kivitelben az előrehaladott idény miatt minden elfogadható árban adunk, női és férfi szalma és filc-kalapokat alakítunk, festünk és tisztítunk gyárunkban Regele Ferdinand 20. (volt Friedländer kalapgyár.)

HELLER & DEUTSCH

Strada Nicolae Iorga (volt Zöldfa)-utca 21 szám alatt.

Békésen elintézik a szalontai kényszerbérlok ügyét

A tamásdi parasztok és Adrian Dona ottani állomásfőnök közötti konfliktus keletkezett a vasut mellett elterülő földhasználat miatt. Erről Teodorescu járási agronomus érdekes részleteket mondott el. Tény az, — mondja, — hogy a törvény értelmében a vasuti töltés mellett elhúzódó területből 100—100 méter szélesség a CFR tulajdona. A kisajátítási törvény azonban világosan kimondja, hogy a föld régi tulajdonosának a vasut, ha a pénzt nem fogadná el, köteles máshol kétszer annyi területet adni ellenérték gyanánt.

Ebben az esetben zavaros a helyzet, mert az állam kisajátította már a legtöbb földet, de a régi tulajdonos még most is használja. Felszántotta és bevetette. Ezek a területek különben sincsenek még a CFR javára telekkönyvezve, a régi tulajdonosoknak sem mondták meg a tavasszal, hogy ne vesse be, így teljesen méltánytalan, sőt jogtalan az az önkényeskedés, amit a tamásdai állomásfőnök tett.

— Azonnal közbébe léptünk. Értésettem a főnök felettes hatóságait, akik értesülésem szerint fegyelmi eljárást indítottak a főnök ellen. A csendőrség utasítást kapott, hogy azokat, akik saját vetésüket akarják learatni, ne háborítsák. De Dona főnök néhány paraszttól már átvette termése egy részét. Most kényszerítik a főnököt, hogy azt azonnal adja vissza.

De részben sikerült rendezni az ügyet nevezett kényszerbérlok ügyét is — folytatja Teodorescu.

— Szalontán és a környéken ugyanis a földigénylők birtokbাহelyezése már 1923 októberében megtörtént. Viszont mivel nem volt földosztó mérnök, nem jelölheték ki az igényjogosultaknak a területet és azok, akik az előző években kényszerbérletben bírták, az idén tavasszal is bevetették a földet.

— Az igényjogosultak a tavasszal, már a vetések után egy szalontai építészrel kijelöltették a területeket és ezt a földmérést a hatóságok is jóváhagyták. Az

új tulajdonosok még mindig nem szóltak arról, hogy át akarják venni a földjüket egészen az aratás előtti napokig. Akkor felkeresték az eddigi kényszerbérlokot és követelték, hogy a helybeli szokásoknak megfelelően, mint a föld tulajdonosainak, a termés felét adják át. Ezt méltánytalannak tartották a földművelők, viszont tény az, hogy már a tavasszal, — mondja az agronomus, — figyelmeztettem őket, ne vessék be a földet. Nagyrésztük azonban már békésen meggyeztek. A többi vitás ügye felett a megyei agrárbizottság elnökének felhatalmazása alapján én döntöttem.

— Nagyon zavaros ez a vitás kérdés Nagyszalontán és valahogy is, de feltétlenül el kellett intézni. Viszont kétségbe kell vonnunk, hogy a járási agronomus

Illetőségi sérelmek egy nemzetközi fórum előtt

Béce, július 14. A Népszöveget támogató ligák uniójának lyoni konferenciáján résztvevő delegációk a legnagyobb figyelmet a kisebbségi kérdések tárgyalására fordították. A kisebbségi panaszok vizsgálata ezidén főleg a macedóniai területeken élő bolgárok elnyomására, a lengyelországi ukránok bajaira, a törökországi kisebbségek helyzetére szorítkozott.

A magyar delegáció Lyonban felhívta a bizottság figyelmét arra, hogy a cseh-szlovák illetőségi kérdést a prágai közgazdasági bíróság jogtalanul magyarázza.

Ami a kisebbségek helyzetének javítását illeti, a bizottság azt a Népszövegében és azonkívül kívánja sürgetni. A bizottsági és teljes ülési tárgyalásokon Lukács György és Ludwig Ernő vállalták a magyar álláspont képviselését, amely álláspont az eddig elért eredmények integrálás fenntartását, azoknak a Népszöveg által való hatékony tekintetbevételét óhajtott és különösen arra törekedett, hogy a kisebbségi panaszokat a nemzetek szövetsége lehetőleg pártatlan nemzetközi bíróság elé vigye és így a politikai elbírálásoktól mentesítse.

nak, bármilyen felhatalmazás alapján is joga volna a maga hatáskörében dönteni, ítékezni.

— A házhelyek ügyét is most rendezik Szalontán, ahol erre a célra sok terület áll rendelkezésre a községnek. A Tulka felé vezető út mentén, két oldalon osztjuk ki a házhelyeket úgy, hogy a község Tulka felé vezető út mentén épül ki. Egy-egy jogosult 300 négyszögöl házhelyet kap. A házhelyek kiosztásánál meghallgatják az igényjogosultak képviselőit is és lehetőleg csak kérésre szerint jelölik ki a házhelyeket. Az igényjogosultak legnagyobb része, ahogy a házhelyét kijelölik, megkezdi az építkezést úgy, hogy Szalontán a lakáshiány teljesen megszűnik.

Lukács György volt miniszter rámutatott az utódállamokban élő magyarság származási helyzetére és a nemzetközi béke biztosítása érdekében energikus közbenjárást kért, kifejezve, hogy a magyarság különösen a nemzetközi bíróság döntéseit szeretné igénybe venni.

Ludwig Ernő felszólalása azt emelte ki, hogy a magyarság a maga részéről eleget tett a békében foglaltaknak és így joggal elvárhatja, hogy a nemzetközileg azzal szemben vállalt kötelezettségeket szintén tiszteletben tartsák.

A magyar helyzetfestés ellen román részről Djuvara, tanár, cseh részről Bräbec szenátor szólaltak fel s arra mutattak rá, hogy ők eleget tesznek kötelezettségeiknek.

P O D O L **Lábizzadás**
hónaljizzadás, kipálás
egyetlen biztos szere a
Csanda-féle Podol
kapható **CSANDA ENDRE** gyógyszerárban
Strada General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) és
minden gyógyszerárban és drogeriában.

Bayreuth

Írta: **Guttman Miklós.**

II.

A mai gyökeresen megváltozott, háboru utáni sulyos gazdasági viszonyok közepett a közreműködők majd nyilván megfélemlen fogják magukat honorálatni s határt szabnak a Wagner családdal szemben eddig tanúsított szentimentalizmusuknak. A háboru kitörése óta persze nem lehetett Bayreuthban előadásokat tartani. Cosima asszony most közel 90 éves; tavoly sulyos beteg volt, egyébként szívós, mint a thüringiai erdők büszke tölgye. Siegfried jóval túl jár az ötvenen, néhány év előtt nősült. Tantiémjeiket leaszottotta az a körülmény, hogy 30 éves monopólium után 12 év előtt felszabadult a „Parsifal” nemzetközi előadási joga. Azonkívül a háboru óta nem lévén a Wagner családnak semmi jövedelme, Cosima asszony és Siegfried az utóbbi években állítólag csak szűkösen tudtak megélni.

A német viszonyok általános leromlásával a bayreuthi ünnepi előadások folytatása most is lehetetlen lett volna, ha Wagner Siegfriednek nem támad az a szerencsés mentő ötlete, hogy Amerikába áthajózzán, ott milliárdos mecenás yankeek nagylelkű művészszeretői apellál, melyeknek segítségével s a némethonbeli Wagner egyesületek újbóli gyűjtése révén ismét felújíthatók az ünnepi előadások. Az idei nyár utóján megnyíló előadásoknak is meglesznek a maguk különös szenzációi. Jeritza, a világstar fogja énekelni Elzát, Erzsébetet, Sentát és Sieglindét, azután a

berlini „Königliches Schauspielhaus” volt első bonvivántja, a poroszok legegységesebb szalonszínésze: Clewing fog bemutatkozni három hőstenor szerepben, mint Stolzinger lovag, ifjú Siegfried és Parsifal. Annak idején hasonló feltűnést keltett a müncheni ideggyógyászból Tristan ábrázolójává átváltott hőstenor: dr. Bary fölépte. Közismert dolog, hogy a bayreuthi ünnepi színház megnyitja óta a Wagner-kultusz valóságos fanatikus lázzá nőtte ki magát s aki csak tehette, oda tolongott e zenei csoda meghallgatására. A külföldi zeneszerzők is, — a Wagner-irányzat barátai és ellenségei egyetesen — ott szorongtak mindannyian. A közönség közt persze akadt sok olyan, különösen angol, ki minden muzikalitás híján, tisztán uri passzióból rándult ki rendszeresen Bayreuthba, mert az annak idején a külföldi felső tízezer részére divatkultuszt jelentett.

A helyár egységes volt. 20 márkába került minden ülőhely, egyaránt jól lehetett látni, hallani mindenünnen. A színház páratlan jó akusztikája mellett még külön érdekességei: a fedett zenekar, a hallgató részére láthatatlan karmesterrel és zeneszerekkel, a forgó színpad, a remek dekorációk és a csodaszámba menő rendezés. Cosima asszony az elképzelhető legideálisabb operarendező, ki a rendezés minden legapróbb nüanszát elleste zseniális férjétől, ki a színpadot a kulisszák utolsó szögéig ismerte s tisztában volt a színpad minden fortélyával. Cosima kitűnő muzikus, ki pompás érzékkel bír drámai énekesek s értékes Wagneri hősábrázolók felfedezésére. A kórus is mindenkor leg-

mintaszerűbb volt Bayreuthban. Számítlan külföldi uralkodó is gyakran ellátogatott Bayreuthba, hol Wagnert elárasztották külföldi rendjelekkel, melyek közül ő a kisebbeket bizony csak kevésbe vette. Így megtörtént, hogy egy alkalommal egy kisebb német fejedelem csillagkeresztes kitüntetését fehér uszkárja nyakába akasztotta s a kutyá egész este — nagy vacsoratársaság előtt — szaladgált az asztal körül nyakában a magas érdemjellel. Bayreuth szerencsés földrajzi fekvése is nagyban hozzájárult, hogy oly szívesen keresték fel a világ minden tájáról. Münchenhez közel, körülte a csodaszép Partenkirchen, Garmisch, mindannyi híres kirándulóhely, aztán a Starhembergi té környéke II. Lajos mesés kastélyaival. — Közéleben Nymphenburg híres porcellángyárával. Az élet, ellátás igen olcsó s jó volt. Ma persze a méregdrága vasuti jegy, vizum és a külföldi utasra az erősen felértékelte hotelszoba s szörnyűdrága ellátás rémei leselkednek, no meg — last not least — a minden színházigy után beszédett nem csekély luxusadó!

A domboldalban épített színház frontján az előadások megkezdése előtt ősnémet heroldok mezében ismét megjelenik a hagyományos három trombitás, hogy a szélrózsa három irányja felé messze elhangzóan jelezze háromszori büszke harsonaszóval a játék kezdetét.

Nehezen elfojtott irigységgel fogunk azon boldog bayreuthi kirándulók után tekinteni, kiknek megadatik, hogy gondatlan fejű s telt erszénnyel zárandokolhatnak a zene Mekkájába s szívvel-lélekkel élvezhetik Wagner remekműveit.

Egy nagyváradai fiatalember a Nemzeti Színház tagja

Harasztos Gusztáv karrierje

A még itt maradt nagyváradai fiatalság kívétel nélkül emlékszik a hat évvel ezelőtt innen elindult Harasztos Gusztávra. Harasztos Gusztáv Gazdy Aranka tanítványa volt s a jeles fiatal színész, aki évek óta Sebestyén buda-miskolci társulatánál töltött be főszerepet, karrierjének jelentős etappjához érkezett.

Sebestyénék Budán bemutatták Peer Gynt-t s Peer szerepében Harasztos Gusztáv oly kivételes tehetségről tett tanúságot, hogy az előadást végig-néző négy pesti színházgazdát mindegyike szerződést ajánlatot tett neki. Az egyik budapesti lap így ír erről a szokatlanul meleg felfedezésről: „A múlt hét egyik estjén Peer Gyntet játszották a budai színházban. Az előadást négy pesti színház igazgatója nézte végig, akik valamennyien rögtön akarják Harasztos Gusztávot, aki ajánlatot kapott a Vígsházától, az Újótól, a Renaissance Színházától s a Nemzeti Színház pedig azonnali próbafelépésre hívta meg.” Harasztos próbafelépéseiről a pesti sajtó annyira osztatlan melegséggel emlékezett meg, hogy Hevesi Sándor a fiatal drámai hőst azonnal leszerződtette. „A legújabb színész-generációban. — írja a 8 Órai Újság. — Dugenes lámpásával kell keresni az új színészt, aki tehetségében, formájában, művészetében a jövő ígérete. Ilyen színészt véltünk felfedezni Harasztosban.” Mint a jövő drámai hősről emlékezik meg az egykori fiatalberről a Pesti Hírlap, Az Újság s a többi nagy lapok kritikái is.

Harasztos első színpadi lépését a váradai színház deszkáin tette meg s jelenleg szülei látogatására Nagyváradra érkezett. A közönség a pesti kritikák után joggal kíváncsi, hogy hova nőtte ki magát a budapesti Nemzeti Színház legifjabb drámai hőse s Harasztos Gusztáv, ha Parlagi igazgató is úgy akarja, mint munkatársunknak mondotta, szívesen hajlandó egy-két föllépésre.

Bratianu összeköttetést keres Maniuval

Az Adeverul jelenti: Tudvalevő, hogy Bratianu miniszterelnök legutóbb Dicsőszentmártonban felhívást intézett politikai ellenfeleihez, hogy vele kollaboráljanak. Már akkor világos volt és ezt a miniszterelnök kíséretében levő liberális politikusok is megerősítették, hogy ez a felhívás a román nemzeti pártnak szól. A nemzeti párt sajtója most azt jelenti, hogy Bratianu miniszterelnök személyesen is megtette a kezdeményező lépéseket, hogy a nemzeti párt vezetőivel a normális érintkezést felvegye.

Bratianunak elhatározott szándéka, hogy céljának elérése végett minden lehetőt elkövet. Azt hiszi, hogy elérkezett a legalkalmasabb pillanat, hogy megnyerje a maga részéről azt a pártot, amely eddig vele szemben a legerősebb rezisztenciát tanúsította. Számít az eredménytelen fúziós tárgyalásokból kiábrándult nacionalistákra, akikről azt hiszi, hogy immár elvesztették minden reménységüket, hogy a liberálisok után kormányra jussanak.

Bratianu — mondja az Adeverul — ebben a törekvésében az a cél vezeti, hogy ily módon meghosszabbítsa a liberális párt uralmát. Szükség esetén azonban a liberális párt kevesebbrel is beéri. Ha nem sikerülne megszerezni a nemzeti párt működését, de legalább is meg lehetne hiusítani a pártnak kormányfelborító terveit terveit és meg lehetne akadályozni egy bármely más ellenzéki párttal való szövetségét. Viszont ha a liberálisok ellenzékebe jutnának, anélkül, hogy a nemzeti párt követné őket a kormányon, Bratianunak volna kibe kapaszkodnia az új kormány elleni harcában.

A liberális párt tervei mindenesetre a nemzeti párt győzteségén alapulna. Az Adeverul azonban azt hiszi, hogy bármennyire kiábrándult is a nemzeti párt, még sem fog lépérenni. Amennyiben a nemzeti párt hallgatna a liberális hívogatóra, úgy ezzel azt bizonyítaná be, hogy 1922-ben nagy hibát követett el, mikor megtagadta a liberális kormányban való közreműködést és így 1922 óta vívott harcai teljesen céltalanok és értelmetlenek voltak.

Reformátusok küzdelme

egy községben

Tegnap Tenkeszéplak község lakossága a következő panaszt juttatta hozzánk azzal, hogy ajánljuk az elmondottakat dr Popovici Miklós prefektus figyelmébe. Töle várnak beavatkozást és igazságos döntést.

Tenkeszéplakon 230 román s 20 református család él. A református egyháznak van 28 hold földje, ebből hetet a tagosítás idején kaptak, ehhez 21-et vásároltak saját pénzükből. Ötven éve az övék.

1922-ben kisajátították mind a 28 holdat, a hívek a határozatot megfélebezték. A templom helye és udvara azon a területen van, amit vettek. A másodfoku agrárbizottság visszaadta a templom- és temető területét a reformátusoknak, a többitől nem határozott. 1922—1923. években tehát a református egyház használta a területet. Tavaly ősszel Veres Gheorghe román lelkész a református egyház földjéből elvett egy darabot, a többit a ref. egyház 7 tagja vetette be buzával. Most kidoboltatta a román lelkész, hogy senki se merjen nyulni a természet, mert az egész az övé. Miután az ősszel a reformátusok vetettek, le is aratták a termést s ketten haza is vitték. Veres György lelkész a csendőrségre ment s bejelentette az esetet s a csendőrök hazavitték neki a búzát a két gazdától s a két gazdát: Márton Istvánt és Márton Jánost inzulálták. A kisbíró: Sutyó Moisi védelmébe vette az egyiket, őt is megverték. Most a lelkész a reformátusok belső telkét, a templomot és temetőt újból elakarja venni s az agronóm meg a járásbíró újból megjelennek s kisajátították a területet román iskola céljaira, jóllehet, az úgy felebbezés alatt áll. A református egyház újból megfélebezte a

határozatot s küldöttségileg is fordul dr Popovici Miklós prefektushoz, hogy e kis egyházközséget ne engedje tönkretenni.

Lüster, ruhavászon, tennisz-nadrág

szövet

különlegességek nagy mennyiségben érkeztek

HAVAS és GRÜNFELD

posztóáruház, Str. Avram Jancu (volt Kossuth-Lajos-utca) 8. szám. (Sas átjáróval szemben)

Női felöltők

ruhák és pongyolák

legolcsóbban a „MODEL”
áruházban, Str. Vlahuța
(Szt. János-utca) 6. szám

Nap- és esőernyők

mélyen leszállított olcsó árban kaphatók

Blum Vilmosnál

a Körösparton

KEPES ELEK

orvosi kötszersz, Sas-passage 20. szám

Saját készítményű
speciális kötszerek, női és férfi óvszerek

Asszonyok!! — Lányok!!

Ha örök időkre meg akarják őrizni arcuk szépségét, üdőségét, csak egy mód van:

Havasí Gyopár-crém

Kapható: BIRÓ GÉZA gyógyszerárúháza

Cluj, Piața Unirii (Fő-tér) No. 6.

Továbbá minden vidéki gyógyszerárúháza és drogériában. Lioyp 2098

Atlantic nyári mozgó

pontosan 9 1/4 órákor

Apolló mozgó

6 és 9 órákor

Közkívánatra meghosszabbítva egész szerdáig

ÁRVÁK A VIHARBAN

I. és II. rész együtt

Rendes helyárak

Rendes helyárak

A darab hosszúságára való tekintettel kérjük
a t. közönséget pontosan megjelenni.

Elővetéti pénztár d. e. 10 órától

Nagy tömegkötött selyem kabát, mellény, bluz, gyermekruha és gyermek-
kabát minden létező színben érkezett és **felárban kapható** míg a készlet tart

BERMANNÁL, Sas-passage.

Károlyi Mihály gyermekei nem tudnak magyarul

A budapesti Reggel londoni levelezője meglátogatta Károlyi Mihályt. Leírja, hogy Károlyi megöregedett. Az ajka körül mély barázdák. A tekintete fáradt. Károlyi Mihály először hosszasan beszélt azokról a vádokról, amiket ellene emeltek. Az újságíró ezután így folytatja érdekes beszámolóját:

Aztán kérésre mostani életéről, munkájáról, nélkülözéseiről kezd beszélni. Nyiltan, őszintén, egyszerűen, minden kordelés nélkül. Pedig most lát először életében.

— Ugyan kit érdekel az, hogy én mit esinélök, miből élek? Élek. Sokat, nagyon sokat dolgozom: a feleségemmel együtt, aki úgy áll mellettem a nyomorúság és küzdelem közepette, mint egy hős. A Labour Party jóindulatából munkánk is akad. Fordítunk jelentéseket, ügydarabokat, franciából, németből angolra. Sokat nem hoz, az igaz, de a kevés is sokat számít most minálunk. Bizony, bizony — jegyzi meg egy fanyar mosollyal, — úgy élek, mint egy bohém. Kénytelen könnyelműséggel. Egyik napról a másikra. És nem egyszer előfordul, hogy vacsora nélkül fekszünk le. A memoárjaimból befolyt pénz nagy részét már fölöttük. Karácsonyig való, hogy csak elvergődünk, de hogy ezután mi lesz, arról ma még igazán fogalmam sincs. Most jelenik meg memoárjaim második kötete. Talán ezzel sikerül megint egy kis időre elúzni a nyomasztó anyagi gondokat. Most készül memoárjaim első kötetének angol-francia és olasz nyelvű kiadása. Majd csak jövedelmez ez is valamit. Nem tagadom: Az anyagi gondok uralkodnak. De kétségbeesve nem az élet

materiális tartalma, hanem amiatt vagyok, hogy a gyermekeimet nem tudom odahaza nevelni. Ehhez pénz és lakás kellene, mert itt, ahol most élünk, nem tudom őket, szegénykéket úgy ellátni, ahogy azt elengedhetetlenül szükségesnek tartom.

— A feleségemnek van még egy kis vagyonkaja. Nem jelentékeny az egész, de a kamatok elegendők az intézeti költségek fedezésére. Mert intézetben vannak. A legrémesebb a dologban az, hogy alig tudnak magyarul beszélni. Ez megőröl és kétségbeeszt, pedig egyelőre nem tudok rajta segíteni. Ezen csak akkor lehet majd változtatni, ha magunkhoz vehetjük őket és foglalkozhatunk velük.

Idegesen dobol az asztalon Károlyi Mihály gróf, miközben ezeket a szomorú dolgokat előadja. Föl se néz. Mintha nem is nekem, hanem önmagának beszélné. Más témát keresek.

— Mivel szokta eltölteni a szabad idejét? — kérdezem.

— A Labour Party könyvtárában, amikor csak lehetséges. Barátaimmal, amikor kedvem van rá. Bolyongásomnak egyetlen és felbecsülhetetlen előnye, hogy nagyon sok, rendkívül értékes összeköttetésre tettem szert. Jól ismerem az angol politika jelenlegi irányítóit, legtöbbjéhez közülük személynél jóbarátság fűz. Gyakran kapok meghívást az angol arisztokrácia köréből is, mert itt valósággal attrakciószámba megy, ha egy önkéntes száműzetésben élő köztársasági elnök egy este ilyen megjelenik. Ami szabad idő ezenfelül rendelkezésemre áll, azt a British Museum-ban töltöm.

Az ítélet ha felmentő lesz, azonnal kiadják Reinitzot. Ha elítélik, a büntetés letöltése után fogják csak kiadni Reinitzot.

A Reinitz-ügy így egyelőre befejeződött. A közeli főtárgyaláson fog majd eldőlni, hogy Reinitz bűnös-e, hogy tényleg terheli-e nyolc ember életének kioltása a lelkét...

Sáskákról

beszél a közszólám, holott egyszerű tücskökről van szó. A hetek óta tartó szárazság beérgette őket a városba s a gyerekek nagy örömmel rekordot állítottak fel a távolugrásból. Volt tücsök, amelyek az uszodából átugrottak a Körösön keresztül s egészen kis tücskök magas fákon keresztül szállottak le a ligetbe.

A meleg az, amely abnormálissá növelte a szegény kis tücsköket, a mezők egyhangú hegedűseit. Kétszer-háromszor nagyobbak ma s piros testük jól fest a szürke szárnyak alatt. A gyerekek a járdákon nagy örömmel kergetik a szerény kis tücsköket, amelyek nem tehetnek róla, hogy úgy megduzzadtak. Kint a szabadban még érzékenyek, gyorsan ugrók, fel pattannak s elszárválnak, de bent, a hőfűtött falak között elernyedten engedik, hogy agyon-tapossák őket, vagy leszedjék a falakról. Piros hasukkal felfelé fekszenek a megölt tücskök, előjelei a nagy szárazságnak, amely a természet katasztrófáisan lecsökkenti s kárukra elönti az eredményt. A tücskök megnöttek és madarak módjára repülnek és a termés aggasztóan 10ssz.

Puskázás miatt visszaulaisított diákok

Szatmár, július 14. Ismeretes, hogy az iskolai év elején a közoktatásügyi kormány megvonta a több, mint 300 éve fennálló szatmári ref. gimnázium nyilvánossági jogát s ennek következtében az intézet összes növendékei, mint a nagybányai állami liceum magántanulói tettek vizsgát, míg a VIII. osztályt végzett tanulóknak a szatmári Eminescu Liceumban kellett abszolváló vizsgára jelentkezniük.

A VIII. osztályt végzett tanulók közül huszan jelentkeztek abszolváló vizsgára s a vizsga írásbeli részét el is végezték. Az írásbeli vizsga eredményének kihirdetésekor azonban nem várt meglepetés érte őket: a liceum igazgatója közölte a tanulókkal, hogy mivel a tanári kar megállapította, hogy a tanulók közül kilencen tiltott segédeszközt (puskát) használtak s két tanulónál azt a felügyelő tanár meg is találta, az egész osztályt, mind a 20 tanulót a szeptemberben tartandó abszolváló vizsgára vetik vissza.

A tanulók — mit tehettek egyebet — tudomásul vették a határozatot. Ez történt.

**Magyar rendező rendezte
a „Meztielen asszonyt”**
amely Fehér Frigyes legkiválóbb alkotása

**VELMA
SUCHARD**
CSOKOLÁDÉKÜLÖNLEGESSÉG

A miniszter újra értékelte a lelkesi fizetéseket

A vallásügyi minisztertől tegnap a királyhágómelléki kerület főjegyzőjéhez, Csernak Béla ref. espereshez rendelet érkezett, amelyben a miniszter a lelkesi fizetések kongrua alá való újraértékelését rendeli el. A rendelet szerint szeptember 10-ig meg kell, hogy történjen az újraértékelés, amelyet a régi viszonyoktól elterően, világi hatóságok eszközölnek. A lelkesek jövedelmét az egyes községekben bizottság állapítja meg, melynek tagjai: a lelkes, két presbiter, a községi jegyző, a községi bíró és a perceptorátus egy tagja. Ez a bizottság át kell, hogy tekintse az egyház öt évi számadásait s annak alapján értékelje a lelkesi javadalom tételeit.

Másodfokon a prefektus elnöklete alatt összeülő bizottság vizsgálja és bírálja felül a lelkesi javadalmakat és ez a bizottság tesz jelentést a kongrua nézve a miniszternek. A rendelet ezután aprólékosan kiterjeszkedik a végrehajtás tekintetében úgy, hogy a lelkesek legkisebb jövedelme sem fog kimaradni a kimutatásból.

Mondanunk is fölösleges, hogy a lelkesek és papság körében nagy riadalmat fog okozni a miniszter rendelete, melyet most fordítanak át magyarra és a két szöveg sokszorosítása után megküldenek minden lelkesnek úgy, hogy két-három napon belül kézhez kapják. A riadalmat az fogja okozni, hogy a lelkesi kar attól fél, ez a rendelet a kongrua tetemes megvonását vagy lezállítását vonja maga után, illetve előszele a miniszter ilyen irányú szándékának. Sőt attól is lehet tartani, hogy a háromszáz lelket meghaladó egyházközségekbe — mint hogy a kormány a filiátakat nem ismeri el — teljesen megszünteti a kongruát és egy a szabad egyház alakulására kényszeríti a lelkeket.

Reinitzot nem adják ki Csehszlovákiának

A Reinitz-ügy már nemcsak Románia, hanem Csehszlovákia, sőt legújában Magyarország rendőrségét is foglalkoztatja. A nyolc gyilkosság vádjával terhelt ember fejére halált kiabálnak, egész detektiv-had fáradozik, hogy tárgyi bizonyítékok szerezenek ellene, de hasztalan. Reinitz tagad és olyan lelkierővel próbálja visszaverni a támadásokat, amilyenre büntügyekben még talán nem volt példa.

A romániai nyomozás egyetlen tárgyi bizonyítékot nem produkált Reinitz ellen. A cseh rendőrség már sokkal eredményesebben dolgozott. Elfogtak két embert, akik a rendőrségen olyan vallomást tettek, hogy

Reinitz megbízásából ők gyilkoltak meg több embert részint Romániában, részint Csehszlovákiában.

A kassai rendőrigazgatóság folytatta a legerélyesebb nyomozást Reinitz ellen. A kassai rendőrhatalóság megbízottai több ízben jártak Szatmáron és áttanulmányozták a világszenzációvá dagadt büntügy aktáit és kijelentették, hogy nem tudják addig a döntő bizonyítékokat megszerezni Reinitz ellen, amíg Reinitzot át nem adják a cseh hatóságoknak.

A kassai rendőrhatalóság képviselői a szatmári királyi törvényszék útján kérték az igazságügyminisztert, hogy adja ki Reinitzot a cseh hatóságoknak a nyomozás sikere érdekében. Nagy Endre dr a nagybányai rendőrigazgató tegnap Nagyváradon járt. A „Nagyvárad” munkatársa beszélt a rendőrigazgatóval, aki kijelentette, hogy

a miniszter döntése megérkezett a Reinitz kiadatása ügyében a szatmári törvényszékhez. A miniszter nem adja ki Reinitzot addig, míg itt le nem tárgyalják ügyét.

„Új gazdagok” Az Atlanticeban

Finn bajnok a marathoni futás győztese.

Az „olimpiai szent hét” utolsó napja a magyar atlétákra nézve rendkívül kedvezően végződött. A sprintstaféta bejutott a döntőbe, a vízipólo csapat Angliát verte le, a Pannónia négyese az olaszokkal együtt a további küzdelmekre jogot nyertek. Az olimpiai kardvívó csapat pedig fölényesen győzte le az Egyesült-Államok és Belgium legkiválóbb versenyzőit.

A 10 kilométeres gyaloglásban a favorit az olasz Frigerio győzött. A marathoni futásban a finnek szemefénye, Stenros futott be elsőnek 2 óra 41 perc 22 mp-es aránnyal győzve idő alatt. Király Pál, aki a fordulóban a 27. helyen fektült, Lovassal együtt lemaradt.

A kardcsapatversenyek során az olimpiai magyar csapat folytatta győzelmi sorozatát: Az Egyesült-Államok fölött 14:2, a belgák ellen pedig 10:6 arányban fölényt diadal aratott. Az amerikaiak ellen Rády, Terstyánszky és Uhlyarik 4-4 győzelmet szereztek, Széchy pedig kettőt. A belgák nagyerejű csapatával szemben dr. Posta és Schenker 3-3, Rády és Terstyánszky pedig 2-2 asszót nyertek.

A négyes evezős verseny harmadik előfutamában. 1. Olaszország 7 p. 13 mp. alatt. 2. Magyarország 7 p. 13.8 mp. A Pannónia négyese tehát bekerült a középfutamba.

A 10 kilométeres gyaloglásban az olasz Frigerio győzött 47 perc 49 mp. alatt, ami aránnyal győzve eredmény.

A 4×100 méteres stafétafutás közepfutamában Magyarország Anglia mögött a második helyre került és ezzel bejutott a döntőbe, ami egyenesen sportszenzáció. A magyar olimpiai vízipólocsapat kemény és eszánt küzdelemben 7:6 arányban győzött a favorit Anglia fölött.

A rendes játékidőben a küzdelem eldöntetlen maradt és ezért kétszer is meg kellett hosszabbítani a mérkőzést. Végül Hlavacek dobta a döntő gólt. A győztes magyar csapat legjobb emberei Bartha és Feketas voltak.

A selejtező tenniszmérkőzésekben a dán Tegner legyőzte Kelemen.

A marathoni futásban a favorit finn Stenros győzött Bertini, Demarc és Hälönen előtt. Király és Lovas helvezetlenek.

Diszkoszvetésben Houser az olimpiai győztes 46 m. 15 cm-es nagyszerű eredménnyel. 2. Nyttyma 44 m. 95 cm. 3. Lieb. 4. Pope. Toldy 41 m. 49 cm és Marvalits 40 m. 82 cm-es dobásukkal kiestek.

A 3000 méteres csapatversenyben Finnország győzött 10 ponttal Anglia és Amerika előtt. Egyéni győztes Nurmi 6 p. 52 mp-es remek idővel.

A 4×400-as stafétában Amerika 3 p. 10 mp-es új világrekorddal győzött. 2. Svédország. 3. Anglia.

Ezenfelül még egy világrekord született Párisban. Arne Borg az 1500 méteres uszában 21 p. 11 mp.-cel győzött.

Eloptak egy másfélmilliárd értékű ékszert

Az Üllői-út 8. számú egy emeletes főúri palotában lakik özv. báró Piret de Bihain Lajosné, szül. Károlyi Georgine grófnő. A bárónő nagy cselédséget tart és fiával együtt lakik a palotában. A múlt hónapban a fiatal báró június 4-én ebéd után elment a Nemzeti Kaszinóba. Körülbelül fél 2 órakor távozott hazulról az özvegy bárónő is, aki a gróf Károlyi-családból származó nagyon értékes ékszereit a toilettzobában egy nyitott fiókban hagyta. A bárónő állandóan viselni szokta értékes ékszereit, éppen azért tartotta azokat kulccsal le nem zárt fiókban. Amikor az ékszereket nem viselte, akkor tokba helyezve szokta azokat másnapig a toilettfiókba tenni. Özv. Piret de Bihain bárónő 4 órakor tért vissza lakosztályába, egyenesen az ékszereiért ment és nem is volt meglepetve, amikor nyitva találta a fiókot. Annál nagyobb volt az ijedtsége, amikor két ékszertokot hiába keresett, azoknak hiult helyét találta. Fölforgatta az egész szobát kutatott, keresett, de a családi kleudiumok nem kerültek elő, bár mindenki határozottan emlékezett arra, hogy aznap délután fél 2 órakor az ékszerek még a helyükön voltak. A gróf Károlyi-családból származó ékszerek közül eltűnt egy pár gyöngy fülbevaló tokkal együtt. Egy-egy gyöngyszem a normálisnál nagyobb, kerek göngy. Az egy gyöngyszemből álló butonnak Budapesten nincs párja, oly szép és oly nagy gyöngypéldányból áll. Hiányzott ezenkívül egy pár briliáns fülbevaló, mely egy briliánskőből állt, körülötte kisebb kövekkel. Ugyanekkor tűnt el a bárónő arany lagnonja. A bárónő nyomban telefonált Jenő fiáért a kaszinóba, tívé tették az egész palotát, de az eltűnt ékszereknek nyoma veszett. A titokzatos ékszerlopást bejelentették a főkapitányságnak, ahol Felckenstein Alfonz detektívfelügyelő csoportja kezdte meg a nyomozást. A bárók ötszázmillió korona kárt jelentettek be. A rendőri nyomozás napokig folyt, kikérdez-

tek a házban mindenkit, de az ékszerek megdezmálóinak nem jöttek nyomára.

Az emeleti toilettzobájában besurranó tolvaj nem járhatott; a bárók házi személyete régi, kipróbált cselédségből álls így a mai napig a legrejtélyesebb kérdőjelként mered a nyomozók elé a drága ékszerek eltűnése. Vasárnap délelőtt megjelent a főkapitányságon báró Piret de Bihain Jenő, aki elmondotta, hogy az eltűnt ékszerek ügyében járt a Váci-utcai Bachruch ékszerész cégnél, ahol ismerték a feltűnt nagy gyöngydarabból álló butonokat és az eltűnt ékszerek összetétekét 19.000 dollárra becsülték, aminek mai koronaértéke több mint másfél milliárd korona. A fiatal báró éppen ezért bejelentette a rendőrség, hogy édesanyja család ékszereinek nyomravezetőjének 30 millió korona jutalmat tűzött ki.

A nagy áremelkedés dacára
öltöny szöveteket
lúster és ruhavásznakat még mindig a
kora tavaszi rendkívül olcsó áron vásárolhat
Székely posztóáruházában
Strada Avram Ianon (Kossuth)-utca
5

Letartóztatták a bihardioszegi csendőrmestert is

A halálosvégű vallatás epilógusa.

A május havában — mint annak idején megírtuk — a bihardioszegi csendőrségen vallatás közben agyonverték Kocsis Sándor 65 éves bovácsmestert. A faluban egy liba tűnt el és a büntetlen életű Kocsis Sándorra esett a csendőrök gyanúja. Kocsis tagadott, mire a csendőrök kíméletlenebbül kezdtek vallatni. Az eredmény az lett, hogy

a 65 éves ember belehalt súlyos sérüléseibe, amelyet vallatás közben kapott.

Az ártatlan ember tragikus halála kitűnő megdöbbenést keltett megyeszerte. A Nagyváradi munkatársak akkor kiutazott Biardioszegre és több cikkben számolt be a gyilkosság miatt felzgatott község lelkiállapotáról. A halálos végű vallatás után a nagyváradi vizsgálobírósg letartóztatta Todorean Nicolai sergentet, aki vallatás közben súlyosan bántalmazta Kocsis Sándort. Todorean csendőrsargent azóta az ügyészség foglya. A vizsgálat pedig tovább folyt, hogy mi része van Kocsis Sándor halálában Gaborian Juon őrsparancsnoknak.

Todorean Nicolai letartóztatása után a Nagyváradi riportjából szerzett részletes tudomást a hatóság a bihardioszegi csendőrök erőszakoskodásairól. Számítalan diószegi ember kereste kel a Nagyváradi helyszínen járt munkatársát és elpanaszolta azokat a válogatott bántalmazásokat, amelyekben a diószegi csendőrök mindenek nélkül részesítették őket. Olyan módszereket alkalmaztak, amiket nem is akarunk reprodukálni. A szomorú tény az, hogy mindég találtak valami okot és módot arra, hogy a lakosságot megfélemlítsék.

A hatóságok is megelégteltek egyes csendőrök erőszakoskodásait és szigorú vizsgálatot rendeltek el. Csak a napokban érkezett meg Serbu csendőrezredes a panaszok bevizsgálására, ami bizonyítéka annak, hogy

a felettes hatóságok is megelégteltek már az alantas csendőrközgek kegyetlenkedéseit.

Tegnap a vizsgálobírósg letartóztatta Gaborian Juon csendőrmestert is, a diószegi őrsparancsnokot, mint akinek szintén része van Kocsis Sándor halálának kizárásában.

A községek lakosainak körében nagy megnvugvást kelt majd e hír, mert végre befogják látni a vidéki kiskirályok, hogy nem lehet büntetlenül erőszakoskodni a védtelen lakossággal.

* **Fürdő melltartó 75 lei.** Keszenbaum Juhiska fűzősalonjában, Ferdinánd király- (Rákóczi)-ut.

* **Minden irányból közvetlen gyorsvonatok Pöstyénbe,** ahol ismét a régi elite nemzetközi közönség található, mert már Pöstyén olcsóbb a világ bármely más fürdőjénél. Felvilágosítások telefonon is: Mandics Andor „Angyal” drogueria Oradea-Mare Bul. Regele Ferdinand 1. Telefonszám 144.

* **Függöny tuszor minden szélességben Hajnal és Rózsa cégnél.**

* **Új manometer, telefonkészülékek izzólámpa minden feszültségre és alakban, nagyban és kicsinyben.** Manometer javítását, telefon és villanyszerelést, eszterga és minden fémipari munkát szolícíron készít Rajz Andor electromechanikus, Szalárdi-utca 9. sz.

Legjobb gyermekápoló: Hőfer 1. sz. gyermekhintőpora, Hőfer Baby crême.

Raktárak Oradea-Mare: Farkas Drogeria, Fekete Parfumeria, Minerva gyógyszerár.

A román nemzeti párt beszámoló gyűlése

Kolozsvárról jelentik: A román nemzeti párt százas bizottsága ma délelőtti ülést tartott, amelyen Maniu Gyula elnököl. Az elnök részletesen ismertette a parasztpárttal folytatott fúziós tárgyalások lényegét. Részletesen kifejtette azokat az okokat, amelyek a fúzió meggyúsítására vezettek. Az elnöki bejelentéshez többen szólottak hozzá és helyeselték a pártvezetőség álláspontját, majd Deleu Victor indítványára kimondták, hogy szűkebb bizottságot küldenek ki, amely Erléy számára kommunikál ki, amelyben részletesen feltárják azokat az okokat, amelyek a fúzió meggyúsítását idézték elő.

Messina tűzkatasztrófia.

Róma, július 14. Az 1908-as földrengés katasztrófia után most immár súlyosan nehezedik a fátum keze Messina sokat szenvedett lakosságára. A földrengés által korábban elpusztított egyik városrészben — mely akkor fából épült újra — mintegy két nappal előbb tűz ütött ki, mely elhamvasztotta a szeminárium épületét, majd áttért az iskolaépületre, templomokra s rövid órák múltán 150 házat borított lángokba. Több házrosz viszont az oltási munkálatoknak esett áldozatul, földönfutóvá téve ezerötszáz családot. A tűzvesz alkalmával harminchat ember sebesült meg.

A szűkszávu első jelentések után újabban a következő hírek kapjuk:

A katasztrófa rémületére döbönt messinai lakosság nyomban hozzátartott javainak mentéséhez. A mentési kísérleteket azonban a lángok roppant gyors terjedése meggyúsította úgy, hogy alig néhány templomi felszerelési tárgyat lehetett biztonságba helyezni. A hajléktalanok elhelyezését a Messinában uralkodó nagy lakásínség szerfölött megnehezíti. A mentési akciót a rendkívül dühöngő szirokkó és vihar ugyszólván illuzorikussá teszi. A tűz lokalizálásán és a károsultak elhelyezésén katonaság, nagyszámu matróz, tűzoltóság és önkéntes polgári lakosság fáradozik.

A tűz a Martusi népiskola egyik pavillonjában ütött ki. A növendékek sietve kiürítették az épületet. A katonaság pár perc alatt a helyszínére érkezett. Megjelent rövidesen az érsek és egy kormánybiztos is, valamint a reggioi és cataniai tűzoltóság. Délután 4 órára végül sikerült a pusztító elemnek utját vágni.

A „Messagero” cikke szerint a szerencsétlenség oka a kormány és hatóságok, melyek nem intézkedtek az 1908-ban elpusztult város tűzbiztos újraépítése felől.

A szerencsétlen városban nagy a lehangoltság. A lakosság izgatottan követeli a kormány segítségét és sürgős intézkedését. Újabban jött híradások szerint az elhamvadt házak száma 250-re növekedett.

A messinai színházak, az általános gyászra való tekintettel beszüntették az előadásokat. A hajléktalanok nagyrészt nyilvános épületekben helyezték el. A kormány 25 millió lírát folyósított a leégett fabarakkok azonnali helyreállítására, ezer lírat pedig gyorssegély céljára utalt ki.

A nagyváradai gyáriparosok belépnek az országos szövetségbe.

A nagyváradai gyáriparosok tegnap délután ülést tartottak, amelyen az UGIR-ba, a romániai nagyiparosok országos szervezetébe való belépésüket vitatták meg.

Dr Farkas Mózes a kolozsvári Renner sörgyár vezére elnökölts úgy ő, mint dr Böszörményi Sándor, az UGIR főtitkára az országos szervezetbe való belépésre hívták fel a megjelenteket. mert ez a szervezet mindig eminensen reprezentálta a gyáripar érdekeit és az új gazdasági politikai éra előtt fokozott fontossága lesz ennek a szervezetnek.

Beható vita után, amelyben csaknem valamennyi jelen volt felszólt, egyhangúlag elhatározta a gyűlés, hogy a nagyváradai gyáriparosok egyénenként belépnek az UGIR-ba. Kiküldtek egy szervezőbizottságot, amelynek tagjai Erdős Zsigmond (vasgyár), Megyeri Ferenc, Szeme Miklós, dr-Moskovits Miklós, Friedmann Hermann, Eichner Sándor dr Rimanóczy Kálmán és dr Fried János. Ez a bizottság készíti elő egy a csatlakozást, mint a nagyváradai fiók megalakulását.

Az ülésen jelen voltak dr Farkas Mózes az Ugir társelnöke, dr Mosko-

vits Miklós (Krausz és Moskovits), Szeme Miklós (Derby cipőgyár), dr Dönes Sándor, Ungár Armin (Feketeendő üveggyár), Friedmann Hermann (Dreher-Haggenmacher), Heidelberg László és Balog Árpád (Szudrits-csokoládé), Rippner Vilmos (Fésűáru), Kálmán Oszkár igazgató (Moskovits ipartelepek), Huszár István (Erdélyi Lakkgyár), Megyeri Ferenc (Delta-építő), Nagy István és Bíró (Viktória csokoládé), Grünwald Dezső (Nagyvárad Fém- és Bádógyár), dr Tamás Arnold, Rosenberg-gyár, dr Stern Ödön, dr Böszörményi Sándor a Kolozsvári Gyáriparosok Szövetségének titkára, Kelemen Bernát (Kalcaszei Erdőipar), Diósy Sándor (Diósy Ig. Fia Lajos rt.), Vass Emil (Derby-cipőgyár), Hillinger Miksa (Carmen cipőgyár), Wittenberger Sándor (Körösvölgyi Faipar), dr Gildes Sándor (Körösvölgyi Faipar), dr Goldner Hermann és Erdélyi Jenő (Léderer cserépgyár).

A megalakuló nagyváradai szervezet, mint a Kereskedelmi Csarnok alosztálya fog működni dr Fried János titkárságával.

ÜLDONSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6. Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság

Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 600 lei, félre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hóra 50 lei; vidéken egész évre 720 lei, félre 360 lei, negyedévre 180 lei, egy hóra 60 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedűs Hirliroda, (Telefon 13—41.)

* Frentiu püspök Hollódon. Tegnap Hollódra érkezett dr Frentiu Valér Traján nagyváradai görög katolikus püspök, ahol Frentiu Cornél, a hollódi uradalom igazgatója fogadta a vendéget. Frentiu püspök Hollódon lévő palotájában magához hívatta a Hollódon tartózkodó gimnazistákat és buzdította őket a tudomány szeretetére.

— Cselekedjetek úgy — mondotta a püspök — mint a munkás méhek, melyek a virágokból az édes mézet gyűjtik. A tanulóknak is így kell a tudomány kertjéből a mézet magukba szívni. Csak az az ember lehet hasznára egyháznak, hazájának s az emberiségnek, akinek szíve is, ezse is valóban mével.

A főpásztor meglátogatta ezenkívül a hollódi mintagazdaságot, amelyet páratlan szakértelemmel Frantiu Cornél vezet. A püspök innen autón Biharfüredre utazott, ahol hosszabb ideig fog üldülni.

* Szabadságolás a rendőrségen. Horváth József rendőrkapitány, a kihágási rendőrbíró vezetje, harminc napi szabadságra utazott. Szabadsága alatt az ügyosztály vezetését Costescu Eftimiu intézi.

* Újból két politikai fogoly érkezett Nagyváradra. Tegnap újból két politikai fogoly érkezett Nagyváradra az ügyesség fogházába az oknamarei fogházból. Mindketten politikai bünteltéért lettek elítélve 20—20 évi kényszermunkára. Bajtos György és Deme József az új két fogoly, akiket kívül még három politikai fogoly vár már új kieserülésre a fogházba.

* Dr Szabó János gyásza. Súlyos rasz pás érte dr Szabó János postafőtanácsost és feleségét. Kis hathónapos leánykaja: Magduska eltávozott az élők közül. A mélyen sujtott család iránt általános a részvétel. Temetése a hó 16-án délelőtti 10 órakor lesz a közközház-utca 6. számú házból.

* Buktak-e a színinövendékek? A Nagyvárad vasárnapi számában a színiskola vizsgájáról megjelent közleményünkre vonatkozólag annak közlését kéri, hogy a vizsgán azok a növendékek, akikről azt írjuk, hogy „nem feleltek meg a követelményeknek,” egyáltalában nem buktak meg. A vizsgázatók a növendékeket csak két csoportba osztották: olyanokra, akiket szerződésre s így a színész-szindikátusba való felvételre is azonnal ajánlottak és olyanokra, akiket ma még nem teheresség híján, hanem más okokból, sokaknál a be nem töltött életkor miatt s ezek között van Dicker Szidi is, felvételre nem ajánlottak. A színiskola teljesítményeiről különben dr Jánosovics Jenő a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott s hangsúlyozta, hogy az itt elért eredményt máshol felteherenly idő alatt sem tudták volna kétszeresíteni. Készséggel szögezzük le ezeket a megállapításokat, minthogy a cikkíró a cikk megírásában távolról sem vezette animozítás a növendékeket vagy az iskola iránt, csak az ellen tiltakozott éppen színészsztenciac szempontjából, hogy időelőtti felszabadított növendékekkel színészsztenciac szorítása be ne következhesen.

* Esküvési hír. Kenees Ilona és Bauer Andor a hó 17-én, csütörtökön déli 1 órakor tartják esküvőjüket Pávelutca 15. sz. alatt, melyre t. ismerőseiket és barátaitak ezuton is meghívják.

* Helyreigazítás. Megírtuk annak idején, hogy a nagyváradai vizsgálóbírósg tartóztatott két bányászt, akik a brátkai Prometheus bányából 50 kg. dinamitot lopnak. Azt is megírtuk, hogy Nemes Ödön diák is segédkezett az eladásnál. Most annak a közlésére kérték fel szerkesztőségünket, hogy Nemes Ödön nem vett részt a dinamit eladásában és neve csak tévedésből került az ügybe.

* Férfiszabó iparosok gyűlése. Felkérjük az ipartestület összes férfiszabó iparosait, hogy folyó hó 16-án, azaz kedden este 8 órakor az Ipartestület helyiségebe rendkívül fontos ügyek megbeszélése végett teljes számban megjelenni szíveskedjenek. Az ipartestület elnöksége.

* A legdivatosabb férfi és női-szövetek Hajnal és Rózsa-cégnél.

**Női és férfi
Harisnya vásár Darvasnál**
38, 45, 55, 65, 75, 85, 100 Lei Reg. Ferdinand 3.

* **Halálozás.** Üzv. Riedl Adolfné szül. Kohler Aloisia folyó hó 13-án, 93 éves korában meghalt. Temetése hétfőn délután volt a Strada Aurel Vlaicu (Vámház-utca) 8. sz. alatt (László-malom) levő gyászházban. Halálát gyermekei, unokái és számos dedúnoka gyászolja.

* **Letartóztattak egy süket-néma gyujtogatót.** Bumbesti községben május 26-án felgyujtották Horzsea Nicolai gazda házát. A csendőrség megállapította, hogy a házat Spahuca Vaszilic gyújtotta fel, aki évekig vadházasságban élt Horzsea leányával. A csendőrség a nagyváradi királyi ügyesség parancsára letartóztatta a süket-néma embert, miután teljesen beszámítható és bíróság elé állították.

* **Körlevél.** Tisztelettel közlöm, hogy áruüzletem kedvezményes kiárítása még csak rövid ideig tart. Szíves látogatánt kér Weisz Kálmán zsák- és ponyvakereskedése, nyugágyak és ágyfelszerelések export raktára, Nagypiac-tér 10.

* **ELMÚLT MINT EGY VIRÁG...** Lényegében megunt romantikája történet: fiatal lány, akit megcsapott az éjszaka levegője és lefagyasztotta. Az újságíró, aki jó ismerőse az éjszakának, csak áll merőn, maga elé döbbenve egy váratlan koporsó mellett s bár új szavakat, plasztikusabb színt keres, kifejezőbb eszközök után kutat, nem lehet mást írni Szombati Böske kabarészínésznő csöndes haláláról: elmúlt mint egy virág... Szombati Böske apró proletár-lány volt és szép volt és törekény volt és vonzotta a külvárosi dohos szoba levegőjéből a Bemer-tér fénye, ahol apró rózsakörmű kacsákat szabdosott, vagdosott késő estig. Csintalan fiatal urakat szolgált ki és hülágitól illatos nőket, akiknek a bőrük lágy volt és selymes. Pollák nénitől jöttek és az előadásról beszélgettek, gazdag urakról, akik szikrázó gyűrűt huznak a kedves színészlány ujjaira s bugyborekölő szavai között, melyekben egy álomvilág káprázott, gyakran két furcsa hangzású szót ejtegettek: a helyiség, a lokál. Szombati Böske a környező öllő mellől egy ilyen helyiségbe vágyott, pezsgők és mámorok után érzett olthatatlan szomját s titokba a spóról lovagoktól (istenem, mit vesgyen egy ábrándos császi 17 éves lány borralalából, bort semmi esetre se), táncórákat vett tehát. Kolozsváron volt az első szerződése. En meg emlékszem a pincebár szörnyű füstjére, ahol a közepre vidám castagnettával kiállt és tizes sparyoltancokat lejtett. Milyen sovány volt ez a kis táncos, bogárhaja az égbe való jó Istennek, a kicsi arcán csak a két duzzadt ajka piroslott s a két szemé tett vallomást, hogy ezekbe a selymekbe csomagolt csontokban egy külön egész világ izzik. Ez az izzó tűz hűlt ki lassanként Szombati Böskeben, aki egyre soványabb és egyre sápadtabb lett a ragyogó és félelmetesen szép tomboló éjszakában, amíg hirtelen egyszerre kialudt. Szombati Böske 19 éves korában tudóbajban, szülei házában meghalt. Temetési költségeit szíves kollégái gyűjtötték össze, abból a pénzből, amit életkedvelő öreg uruktól a Halálnak inkasszálnak. (bárd.)

* **Havi fűszerbevásárlásnál 5% rabatot ad** Aszódi Sas-palota.

* **Gabonás zsákok** legolcsóbban Helfv zsáküzletben Kossuth-utcan kaphatók.

* **Újból megnyílt az Imperiál-kávéház.** A Kertárcui Imperiál-kávéház átalakítva újból megnyílt. A vezetést a régi tulajdonos vette át. Kéri ismerősei és barátai pártfogását. Pontos kiszolgálás és szolid árak.

* **Legszebb ingezfírek** Halnail és Rózsa cégnél, J. Vulcan (Nagy Sándor) utca 1. szán.

* **„Kegyelet” temerkezés a Sas alatt.**

* **Au Printemps de Bucarest.** A nagyváradi Missir-cég főle néhány nap óta ez a cég került: Au Printemps de Bucarest. Az új cég rövid idő alatt épp oly népszerű lesz, mint a Missir-név. A Piata Regina Maria (Bemertér) 1. sz. alatti áruház vezetése, üzleti szelleme ugyanaz maradt, csupán az elnevezés új. A dus raktár, gazdag választék, előékeny kiszolgálás és a kényes igények gondos és áldozatkész kielégítése fogadja az Au Printemps de Bucarest áruházában ezentúl is a vásárló közönséget. A cég ezután is tudatja, hogy Párisban bevásárlási központot létesített, amely a francia divat újdonságait beszerzi és a leggyorsabban juttatja el romániai fiókjaihoz. A legújabb divatcikkeket (a párisi bevásárlás után nemcsak azonnal, de előnyös árban és bő választékban találja meg a hölgyközönség. Az Au Printemps de Bucarest méltó sikerrel fogja folytatni a Missir-cég elnevezés alatt megkezdett eredményes működését.

Darvas harisnyái a legjobbak.

* **Igyunk kizárólag Dreher-Haggenmacher sört!** Mindenütt kapható már!

* **Divatos sima és mintás nyers selymek, marcisettek, grenadinok, crem szövetei** Rimanóczy-utcan. Kertész Reclám üzletében olcsóbbak, mint bárhol.

* **Megérkezett a friss dunai hal** Ifj. Popper Józsefhez.

* **Opál batiszt minden színben 127 lei** Hajnal és Rózsa-cégnél.

* **BORTNLKALAP 200 lei** a „Ritában.”

* **Legjobb arcszépítő** Földes Margitkrém

Lefoglalták a nagykarolyi zsidó hitközség egész vagyonát.

Közel két esztendője elkecsereedett pör folyik a nagykarolyi statusko izr. hitközség és Kronovit Vilmos metsző között, de mivel ebben az ügyben két kemény fél áll egymással szemben és tallásznak a megveszékely egész zsidósága, a per meglehetősen változatos.

A statusko hitközség körülbelül két esztendővel ezelőtt fegyelmi és végkielégítés nélkül elbocsátotta szolgálatából Kronovit Vilmos metszőt és Koifler Vilmos főkantort. Kronovit is, Koifler is végkielégítést követeltek és Kronovit a végkielégítés kifizetése a vágólid melletti metsző lakást sem adta át az új metszőnek.

A statusko hitközségnek sikerült kiegyezni a rossz anyagi viszonyok között levő Koifler főkantorról, de Kronovit vagyoni helyzetét megengedte, hogy egy bármilyen hosszúra nyúló perhez hozzáfogjon. Hozzájárult ehhez az is, hogy számíthatott a hívekben gazdagabb orthodox hitközség erkölcsi támogatására is, mert a két hitközség ellenséges viszonyban van egymással.

Beperelte a hitközséget és a hitközség felebbeszei folytán a választott bíróság csak nemrég hozhatott ítéletet.

Az ügy az ítélőhatalni kétszer járta meg a járásbírószágot, törvényszéket, ítélőtáblát és semmitőszéket, míg végre egy választott bíróság Kronovitnak körülbelül százötvenezer lei végkielégítést ítél meg, a választott bíróság tagjainak pedig fejenként 10—15 ezer leit, összesen 45 ezer leit.

A nagykarolyi járásbírószágot a választott bíróság ítélete alapján elrendelte a végrehajtás foganatosítását és így lefoglalták a statusko hitközség egész vagyonát, a hitközségi adókat, a rituális tündört, az iskolát és a hitközség épületeit.

A hitközség formahibákra hivatkozva kérte a szatmári törvényszéket, hogy semmisítse meg a járásbírószágot által elrendelt foglalást.

A múlt hónap második felében a dr. Erdőss törvényszéki elnök elnöklete alatt tárgyaló tanács megsemmisítette a foglalást és felére, 22500 leire szállította le a választott bírák által igényelt költségeket. Kronovit pedig 1300 lei ügyvédi költség megfizetésére kötelezte.

A törvényszék a kérdés tisztázásáig megadta a módot Kronovitnak, hogy újabb kérvényt nyújtson be végrehajtás iránt.

Kronovit az alaki hibákat pótolta és újból kérte a végrehajtás foganatosítását.

A járásbírószágot helyet adott Kronovit kérvésének és most újból lefoglalta a hitközség egész vagyonát.

SPORT

Törekvés—NAC 1:0 (1:0)

Óriási érdek: Jelen előzte meg Nagyvárad két legjobb csapatának mérkőzését. A városközi futballmeccsek óta nem volt ilyen nagyszámu néző.

Mindkét csapat nagy lelkesedéssel játszott. A mérkőzés nagyon szépen indult, de sajnos, később elmeresedett úgy, hogy Ströck Albi és Váryán között komoly összeütközésre került a sor és a horvát Ströck István kiállított.

A mérkőzést a NAC kezdi, de a közönség perczben már a Törekvés felé fordul. A NAC csatárai megingnak, de ennek dacára is a Törekvés csak a 36. perczben ér eredményt, amikor Ströck István a NAC vadellen és a kiálló Ströck István gólt lövi a hálát. A NAC próbál egyenlítőre, de a körletlenül.

A második félidőben Knoll sok munkát vég. Löwenstein nagyon szépen és nagyon veszedelmesen játszik, de Bartha és Székely szépen mentenek. A második félidő 30. perczében Ströck István kiállított és Kajla áll a kapuban. A 40. perczben kiállították Kiniglit is és a NAC 9 emberrel játszott tovább. Újabb eredmény nincs. A mérkőzést Váryán kolozsvári bíró vezette.

Ilyusági mérkőzések.

NAC ifj.—Egyetértés ifj. 2:1 (1:0).

Törekvés ifj.—Bihorul ifj. 6:0 (3:0).

Vársánci AMTE—Kinizsi 4:1.

Videki eredmények.

Szatmár: Szombat: Olimpia—Sparta CFR Temesvár 3:2 (1:1). Bíró Melchner.

Vasárnap: Sparta CFR—SzSE 3:2 (1:1). Bíró Nagy.

Kolozsváron: KAC—Glória CFR 3:1 (2:1).

Marosvásárhelyen: CFR Muresul—Soimi 4:0 (1:0). Bíró Winkle.

Aradon: TAC—ATE 2:0 (1:0). Vasárnap ATE—Unirea comb. 3:0 (3:0).

TAC—Camp. 1:1 (1:0).

Temesváron: Unirea—TMTE 3:2 (1:0).

Brassó: AMTE—Olimpia (Brassó) 2:0 (1:0).

AMTE—Brassovia 1:1 (1:0).

TÖZSDE

Zürich, július 14. Nyitás: Newyork 545 háromn., London 2395, Páris 2840, Bukarest 235, Budapest 0.0067 fél. Bécs 0.007, Prága 1617 fél.

Bukarest, július 14. Zárlat. Devizák: Páris 1170, London 982, Newyork 224. Róma 975, Zürich 4125, Bécs —, Prága 668.

Valuták: Font 1010, frank 12, svájci 43, lira 1010, dinár 270, dollár 226, osztrák 34, magyar 31, szokol 695.

Zürich, július 14. Zárlat: Berlin 10 000 130 fél, Amsterdam 206 háromn., Newyork 543 fél, London 2380, Páris —, Milánó 2347 fél, Prága 1612 fél, Budapest 0.0067 fél, Belgrád 645, Bukarest 240, Bécs 0.0077.

Budapest, július 14. A hétfői értékpapírpia zárlata: Angol-Magy. 49 fél, Magy. H. 567, Leszám. 83, Salgó 565, Hermes 40, Mercur 12 fél, Keresk. b. 1230, Pesti Hazai 3610, Borsod-Misk. 119, Első bp. gőz 129, Beocsini 1050, Borsodi szén 115, Köszén 3100, Ujlaki 140, Urkányi 1015, Globus 34, Olaszb. 20 fél, Rima 139, Fegyver 1490, Ganz-D. 3200, Ganz-V. 1450, Láng 125, Lipták 14.250, Teudloff 80, Osztrák légsz. 750, Izzó 685, Karton 82, Klotild 55, Cukor 2625, Österm. 228, Asztrák H. 173, Államv. 530, Georgia 450, Ocean 28, Phöbus 36, Villányi 60, Guttmann 350, Lignum 58, Neuschloss 390, Nasici 2250, Adria 1075, Tröszt 92.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Kedd: Három grácia, újdonság 4-szer, rendes helyárrakkal.

Szerda: Három grácia, újdonság 5-ször, rendes helyárrakkal.

Csütörtök: Három grácia, újdonság 6-szor, rendes helyárrakkal.

Péntek: Antónia, újdonság 9-szer.

Szombat d. u.: János vitéz, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este: Hegyek alján, operabemutató, premier helyárrakkal.

Vasárnap d. u.: Sztambul rózsája, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: Három grácia, újdonság 7-szer. Hétfő: Román előadás.

A hét összes előadásaira már vasárnap reggeltől meg lehet váltani a jegyeket a színház pénztáránál.

Három grácia

Lehár tavalyi slágere a városi színházban.

A Három grácia Budapest legművészeiből sikorú darabja volt, amely egyszerre emelt az éle egy színházat, a Fővárosit, egy primadonát, Biller Ireni, s Szaboics Ernőt, a rendezőt.

A Három grácia sikere elsősorban is a színház, a primadonára s a rendező szerencsés találkozásából született, amire elég bizonyíték az is, hogy a pesti nézők kétszáz válság ház mellett Európa fővárosainak színpadain igen mérsékelt tetszést váltott ki. A Három grácia revü operett. Nem ad ugyan aktuálisokat, de a hangulata a kiállítás, a színpadi trükkök zömén van, Ben Blumenthal dollárai értéktek ahhoz, hogy hangszínyban súlyos hangú éreket keltsék fel Budapesten a figyelmet s nem illuminációs szurrogátumot adtak, de három felvonáson keresztül valóságos tömegképzést. A vidéki színház a maga vidéki eszközeivel igyekezett erőpróbat produkált ennek a par excellence kiállításos operettnek a színrehozásával. Természetesen várni sem lehetett többet, mint amennyit a helyi ambíció adni tudott, de ez is mindenesetre elég, hogy táblás házak sora győződjön meg az operettizálás fejlődéséről.

Nem mindegyik színész munkája követte ugyan azt a feltétlen elvárható szerepeltűmöt, amit egy tízszerre kitértített operett megérdemel, különösen akkor, amikor a Három grácia gyöngye szövegkönyve miatt a siker oroszlanrése a színészek titka és tudománya. A zene ellenben fogós, a zsigólettót már le is csépelte a kávéházi cigány Nagyváradnál provincibb jellegű városokban is. A partitúra kitűnő alkalmat nyújt a szubrett jellegű szerepeken kívül a kórártúrara is a magát kitűnően feltaláló Zilahy Irén, a minden szerepében kellemes Kertész Mancin kívül Biczó Margit csillogtatta meg énektudományát. Biczó Margit volt az, aki lényegében passzív szerepéből is kiemelkedett, plasztikus játéka, illúziót keltő megjelenése mindenképpen s elsősorban járult hozzá a váradi sikerhez. A balletben újólag fel kellett fedezni Horváth Mariettát, mint egyik erősségét az ensemble-nek. Franciás, finom szárait a publikum tapsra kész hátlaja honorálta. Borovszky igen diszponáltan énekelte végig könnyednek aligha mondható énekpártit. Misoga László azt a régi meggyőződésünket erősítette meg, hogy rövidesen budapesti színházban találkozunk vele. Táncai vetélkednek Halmay Tiboréval. Kisebbségi szerepeket Galambos, Vigh és Berengh emeltek az együttes díszes munkáját. Az eleven étlap Hetényi Gusztávszint dícséri. Sztáhmáry karnagyé a betanítás és a vezénylés kiváló érdeme. (bl.)

— Három grácia. Két teljesen zsúfolt ház közönsége valósággal extázisban tapsolta és újrátáncolt a nagyszerű táncos operette minden ének- és táncszámát két előadáson keresztül. A keddi, szerdai, csütörtöki és a vasárnapi Három grácia előadásaira már eddig is olyan nagy az érdeklődés, hogy tanácsos lesz mindenkinél jegyről előre gondoskodni. A Három grácia főszerepeit minden alkalommal Zilahy, Biczó, Kertész Mancin, Horváth Marietta, Borovszky, Misoga, Galambos, Berengh és Vigh játsszák. A Három grácia ma premier helyárrakkal, a többi előadás pedig rendes helyárrak mellett kerülnek színre.

— Antónia. Ez a nagyszerű vígjáték, melynek minden eddigi előadását teltház nézte végig, pénteken este kilencedszer lesz a színház műsorán. Már erre az előadásra is olyan nagy az érdeklődés, hogy egész biztos, hogy a péntek esti Antónia előadása is teljesen zsúfolt ház előtt kerül színre. A címszerepet Jósika Mici játssza, a többi szerepeket pedig a bemutatkozó előadás szereplői játsszák. A cigányprimás szerepét a péntek esti előadáson Bura Karsai játssza.

— Hegyek alján. Szombaton este lesz a bemutatkozó előadás a melódikában gazdag muzsikájú D'Albert operának. A Hegyek alján opera, amely úgy zenéjével, mint szövegével a siker legbiztosabb záloga, bizonyosan tetszeni fog Nagyvárad zeneifő közönségének. A Hegyek alján opera egy előjáték és két felvonásból áll, amely szerte a világon óriási sikerrel került mindig előadásra. Nagyváradon is szenzáció számba fog menni a gyönyörű opera bemutatkozó előadása, mert úgy a kiállítás, mint a szereplők nagyszerű művészi teljesítménye itt is meg hozza azt a sikert, amelyet a színház igazgatósága az operától remél. Az operát Váradi karnagy gondos próbák után tanította be és ugyancsak ő fogja vezényelni is minden előadáson. Az operára főszerepeit Baksay, Baranyai, Gavora, Biczó, Pogány, Tihanyi, Feleki, Márkus, Berengh és Békési játsszák. A Hegyek alján bemutatkozó előadás szombaton este lesz premier helyárrak mellett.

— Délutáni előadások. Szombaton délután a régien adott János vitéz című magyar daljáték kerül színre részben új szereposztásban. A címszerepet Borovszky, Iluskát Zilahy, a boszorkányt Pogány, a királylányt Kovacs Kató fogja játszani. A francia király szerepét ez alkalommal Misoga játssza. — Vasárnap délután pedig Fall Leó híres operettje, a Sztambul rózsája lesz a színház műsorán, a főszerepeket Biczó, Zilahy, Békési, Misoga, Madas és Galambos... Mindkét délutáni előadás mérsékelt helyárrakkal lesz megtartva.

MOZI

— **Uj gazdagok az Atlantic és Apolló mozgóban.** Az Atlantic mozgó f. hó 17-20-ig egy egészen új zsánerű filmet vetít vászonra: az „Uj gazdagokat”, amely a jelenből meríti tárgyát. A konjunktúra, a sok szerencsés vállalkozás igen sok embert vetett felszínre a háború után, kik bizony igen kevés lelkiismerettel ragadtak meg minden alkalmat, hogy vagyonukat szaporítsák s ezzel a világ legnagyobb hatalmát ragadják magukhoz. A vagyon növekedésével azonban műveltségük, a társadalmi körökbe való beilleszkedési tehetségük nem fejlődött, megakadt azon a ponton, ahol magaslevelű karrierjük kezdetét vette. A vágy azonban, hogy minél magasabbra törjenek fel, vakka, „elkiismeretlenné tette őket, nem volt szentség előttük a család boldogsága sem, s könyörtelenségükben keresztülgázoltak minden, ami érdekük ellen szólt. S ahhoz valóban az élet mesteri rendezése volt szükséges, hogy utjukban megakassza őket s igazolja azt, hogy bizony nem a vagyon minden, a szerető szív boldog, nyugodt megnyilatkozása minden króznusi vagyonnál többet ér! Ezt a témát dolgozza fel a szerencsés kezű szerző az „Uj gazdagok”-ban. A vagyona által hatalmas despotává lett „Uj gazdag” hercegi vót akar leánya részére, ki azonban már atyja egyik szerény, de nagyon tehetséges hivatalnokának lett a felesége s a könyörtelen atya kitaszítja leányát is házából akkor, amikor ez nem akar férjétől elválni. De nem áll meg ezen a ponton a kegyetlen apa. Tönkre teszi a ve-

jét, hiszen ezt könnyen megtehetette, a vágyon hatalma az ő kezében volt s így gyermekét a nyomorba, sőt az öngyilkosságra kergeti. — Megáll az öngyilkos apa egy pillanatra ennyi szenvedés látára, de a gőg, a felfelé való törekvés újra elcsúsztat minden lelkiismeretfurdalást s csak akkor török meg, amikor kedvenc unokáját halálveszedelem fenyegeti. Ekkor jön öntudatára cselekedeteinek, meg alázódik veje előtt s boldogan távozik gyermeke köréből, hol immár nyugodt boldogságot biztosított részükre. Az „Uj gazdagok” Werner Krausz játssza. Ismerjük már őt, ismerjük kvalitásait, láttuk már őt a tragikus hős, az intrikus, a társadalmi hős szerepében, ebben a zsánerben most van alkalmunk először csodálni kiváltságos tehetségét. Egy-egy ellopott mozdulata olyan karakterisztikus, annyira az életből merített, hogy tökéletesebbet el sem tudunk képzelni. Pompás akkor, amikor könyörtelen s fenséges, amikor saját bűneinek tudatában megtörik. S méltó partnere neki Lee Parry, a legbájosabb „Monna Vanna”, ki mesterien játssza a szerető hivatást, a gondos anyát. — Egy fényes orfeum előadás és kertü mulatság keretében egy fiatal, de máris híres klasszikus táncművész nő is szerepel a filmen, Percel Sári, kit a rendező direkt e célra keresett fel Budapesten, megkérve őt a fellépésre. Szerencsés véletlen folytán az Atlantic igazgatósága abba a helyzetbe jutott, hogy Percel Sarit személyesen felleptetheti. Percel Sári az „Uj gazdagok” című film keretében több klasszikus tánc bemutatása által fogja a váradi közönséget gyönyörködtetni.

— A Dorian Terrasseon 9 órai kezdettel és a Dorian-filmszínházban 6 és 9 órai kezdettel ma a „Königsmark” második, befejező része látható.

— **Árvák a viharban.** Tekintettel arra a széleskörű érdeklődésre, amely az „Árvák a viharban” film iránt oly spontán megnyilvánult, sikerült az Atlantic és Apolló mozgó igazgatóságának a film vetítését prolongálni. Legmesszebbmenő áldozatkészségének adta ezzel jelet az igazgatóság, mert hiszen a kétrészt együtt adja és rendes helyárrak mellett, honorárium akarván ezzel azt a mély pártfogást, amiben őt a közönség részesítette. De hiszen érthető is volt ez a mély érdeklődés, mert valóban ily mestermű, amely minden tekintetben kielégíti a legmagasabb igényeket, alig pergett még vászon! A rendezés tökéletessége, amely Griffithnek a filmmrendezés terén valósággal halhatatlanságot biztosít, a szereplők utólráhetetlen, kiforrott játéka, s főképpen a két Gish testvér páratlanul bájos játéka, a sujt mesteri szövege, amely megakadás nélkül visz bennünket a kifejlődés felé, a sok természeti jelenet, a francia forradalom gigászi ereje, mind-mind oly tökéletesen van megcsinálva, hogy valóban felejthetetlenül varázsolják e szép filmet mindenki előtt. A darab hosszúságára való tekintettel, kérjük a t. közönséget pontosan 9 órakor megjelenni. Elővételi pénztár már d. e. 10 órától.

A meztelen asszony

az első film, amelynek olyan sikere volt, hogy szindarabot csináltak belőle.

ASZTALOSOK BUTORCSARNOKÁBAN

Sírdá General Moşoiu (Kert-utca)

a legszolidabb kivitelben és nagy választékban kaphatók: ebédlő, háló, iroda és konyha berendezések, jégsekrények, gyermekágyak, hencsererek stb.

A TEVE

REGÉNY

Írta: LAKATOS LÁSZLÓ

XIX.

Volt egy nap. — tavaszos október-kezdet Rómában! — amikor ki se mozdultam szobámból. Az ablakon belül szorosra huztam a függönyöket, nem kaptam ki-vülről semmit, se zajt, se világosságot. A szobában ékeztem, egész nap otthon maradtam. Így elhitettem magammal, hogy egyedül élek és nem vagyok Rómában. És ez is volt az igazság. Vagy ki meri mondani, hogy én most nászúton vagyok és Olaszországban!

Igy volt estig. Akkor pedig rám jött valami furcsa, valami kimondhatatlan dühös erővel, mint azokban az időkben, amikor először utasított el Michaelis Ilona. A félórás szeretők vására. Ki az utcára! Mig a lépcsőn lefelé haladtam, nagyon elégedett voltam magammal. Igen, ez a helyes, ez a méltó beveződés. Az én nászútam csak így végződhetik: kint az utcán. Ez itélet.

Három szeretőt is tudtam volna átél-aki hetek óta mint falábú lógok feleségem egyhez sem. Még itt is megbuktam, hiu ostobaság miatt és mint mindig, persze most is az én hibámból. Eszembe jutott, hogy... Nem, olyan neveltségem, hogy nem is volna szabad elmondanom.

Megkísértett valami, egy vágy, hogy a nő között, akit karomba veszek és én közötttem legyen valami, egy szó, ami a miénk, ami közös. Fölfedeztem magamban az embert és ember után vágyódtam, én, aki hetek óta mint labábú lógok feleségem mellett. Nagyon közönségesen mondom, de nem lehet másként: kibeszélni akartam magamat, valakit keresni, akinek elpanaszolhatok mindent és akinek a végén megköszönhetem azt, hogy ő is ember. És lehet bízalmat is vásárolni.

De hogyan beszéljek a félórás barát-nővel? Hiszen, ha mint a különböző pénz-zeket, árfolyamosan be lehetne váltani a nyelveket is. Olaszul nem tudok (a feleségem ezt is tökéletesen). Talán szótárt vigyek magammal oda, vagy tolmácsot? Az én neveltségemnek is van határa.

Árván tértem haza. Ez volt az első nap, hogy egyáltalán nem is láttam a feleségemet. Egy órával ezelőtt azt hittem, tul lesznek rajta; de most az utcai kőszálás suta és kalandtalan végén, még inkább éreztem, hogy nem lehetek el nélküle. Végzetesen ki vagyok neki szolgáltatva az idegen országban. Annyi millió ember közül egyedül ő az enyém. Késérő tréfa: ő az enyém.

És ezen a magányos éjszakán fölesküdtam rá. Megszerezek belőle mondent, amit csak lehet. Fölkutatom életét, ostrom alá veszem agyvelejét, földéritek az idegeit szálanként, nekivágok a lelkének, mint valamikor Columbus Amerikának. Most jó hasznomra jött a tátrai iskola. Olázkodni újra. Korán reggel elbujtam a portás fiúkéjébe, onnan leselkedtem rá. Tíz óra tájt jött titokzatos, fensőbbes szepségében. Nyerselyem ruha volt rajta, minden mozdulatának árulója. Oly gyönyörű és megkívánni való, nem lehet hagyni, hogy így szó nélkül eltűnhesen. Elíbe kellene ugrani, megszólítani, álnéven bemutatkozni, meghódítani, elcsábítani...

Tébolyult, gyermekes álmok. Szerencsére ura voltam az eszemnek. Elbujtam, egérutat adtam neki, hagyttam, hogy kocsi-ba szálljon, azután másikkban utána. (Olasz kocsimban előbb a portással kitá-nítottam. Portás, pénz, pénz, megint csak pénz. Pénzen mindent lehet, még azt is, hogy én, senki, szövetségést vásárolhas-sak Michaelis Ilona ellen. Pénzért min-dent.)

Kocsija kihajtatott a Corso Umbe-róra, az enyém utána. Körülbelül az ut derekán befordult egy kis mellékutca-ba és

ott megállt egy nagy szürke ház előtt. Ko-csisom pimasz vigyorgással sugta:

— Posta.

Ezt az olasz szót még én is megértet-tem. Utána! És mindig óvatos lesben mő-göttem, láttam, hogy ajánlott levelet ad föl. Amikor ott végeztem, másik ablakos rács-hoz ment. Az ablak fölött ez a felírás: Poste restante... Hát ide jutottunk. Poste res-tante levelezik. Egy Michaelis Ilona! Még szerencse, hogy nem a feleségem. De vi-szont ki volt az, aki őt idáig juttatta? Ki-csoda? Csak én.

Rettenően elszégyeltem magam. Ebe-ben a pillanatban világosan éreztem, mi-lyen emberi remekművet pusztítottam el, amikor odáig juttattam őt, hogy a poste restante levelezésért rajongjon. És elhatá-roztam, hogy nem követem többé, nem kémlelem. Nem! Nem tudom. Mára meg-kegyelmezek neki. Vissza a kocsin a szá-lóba. Ő mára szabad.

És csak a kocsiba eszméltem rá, (ott a postán, mintha észre se vettem volna), hogy ő üres kézzel ment el a poste restan-te rács elől. „Ma hiába méltóztatott fá-radni nagyságos asszonyom, ő nem írt.”

Ó!

És most már bántam ostoba nagy-lelkiségemet, futni engedtem! Előbb meg-kellett volna tudni mindent. Kinek ír? Ki-től vár levelet? Tudnom kell. E mellett nem lehet csak úgy szárazon elmenni.

Kinek ír? És ezt még kérdezem...

Nem az, hogy kinek ír, de hogy ő, a másik, mit válaszol neki? Hát el fogom lap-ni a leveleket, elcsikkasztani, a postától ki-csalni.

Azontul a portás mindennap egy fiut küldött a főpostára, megtudni: nem érke-zett-e restante levél Berényi Sándorné ne-vére. Őt napig hiába. Az eredmény: üres kéz. Kár volt a fiu cipője talpáért.

És ekkor jutott csak eszembe: nem erre a névre küldeti a levelet. Egyáltalán, mi-féle nagyzási örületem, azt hinni, hogy ő az én nevemen írat magának, de különö-sen vele.

Hát hogyan jön a levél? Jelégére? Ak-kor elvesztem. Jelige annyit jelent, ahány ember van a világon. És hogy éppen ő melyiket választotta, nálammal okosabb ember sem fogja kitalálni sohasem. És gondolkodtam. Nem jó szó. Gondolkozni csak igazi emberek tudnak, bölcssek, mű-vészek. Én legföljebb, ha a fejemet töröm, az agyvelőmet kinzom. De végre mégis eszembe jutott valami. Olyan egyszerű, olyan kézenfekvő, hogy ő is csak ezt vá-laszthatta. Jelégés levél — ez nem ő. „Ta-vasz szerelm” vagy „Örök fájdalom” és „Semper Idem”? Olyan közönséges, hogy már én is szégyelném, hát még ő. Ő csak egy néven levelezhet, ezen: Michaelis Ilona. És ez igazságos is, mert ő máig is csak Michaelis Ilona. Ha én írnék neki levelet, szintén csak ezen a néven címezném: Michaelis Ilona.

És másnap ezen a néven kerestettem a postán. Három napig semmi. Abba-hagy-jam? Tévedtem? Még sem Michaelis Ilona néven kap levelet? Nem! Azért is! Eb-ből nem hagyok és ragaszkodom az ötlet-temhez, hogy valaki ott ül Budapesten és leveleket küld a római főpostára Michaelis Ilona címére.

Nem tévedtem. Negyednapra a szálló-beli kifutó hozta a levelet.

„Mme Ilona Michaelis. Rome. Poste Générale. Poste Restante.” Budapesti postabélyeg, a fehér boríték hátán két pré-selt fekete betű: E. M. Még a kezdetűk is! Ugyancsak nem óvatosak. De hát kitől is félnek?

Hogy izgalommal bontottam-e a leve-let? Őszintén: nem. Hiszen előre tudtam, mi lesz benne. Talán valami belső me-gmozdulás, mielőtt bontottam, de az sem sok. Lelki ösmertfurdalás? Hogy ez a le-vél nem az enyém? De igen! Enyém! Zsákmány. Ráadásztam. Ráadásztam. Engem illet.

Hiszen lehetne ugys, hogy óvatosán

kinyitom a borítékot, úgy hogy aztán újra lehessen leragasztani, postára tenni, vagy visszaküldeni a poste restante osztályá-ba... Nem! Asszonyok szokták így. Ez nem az én mesterségem.

Késsel felvágtam a borítékot felső élén, azután két ujjal belenyultam, kihuz-tam a levelet. Rövid volt, az aláírással együtt tizenegy sor, száználvankilenc betű. Egy-két százalmas otrombán átfölé-nyes gúnyolódás. A végén pedig:

— „Kérem ne írjon nekem többé. Egy-általán ne méltóztassék írni. Ön eladta magát. Sajnálom, hogy így végződött. Is-ten vele, Miklós.”

XX.

Reggel kaptam a levelet. Egész nap ettem magam vele. Haragudtam és joggal. Mert igaz is, kicsoda kamasztempó. Meg-tiltja, hogy egy Michaelis Ilona írjon neki. De hát kicsoda ez az ember, hogy ilyen mer? De hát kicsoda ez az ember, hogy ilyen mer? És hát magának az angol ki-rálynak is nem volna megtiszteltetés, ha írna neki Michaelis Ilona. Nem uracskám, ez kicsit sok!

„Ön eladta magát!” Nahát ez meg olyan valami közhely, hogy egyenesen vártam. Nem is lett volna tökéletes a le-vél, ha véletlenül kimarad belőle.

— Michaelis Ilona eladta magát? De kinek, ha szabad tudnom? És ki vette meg? Rám méltóztatik gondolni tán? Mélységes tévedés uracskám. Enyagi-lag is jól jártam a házasságomban, hiszen a legszorosabb összeköttetésbe jutottam a világhírű Michaelis céggel, amely tudvale-vően még az Allamokból is kap távirato-kat. Örültség! Ilona sosem volt eladó, én pedig nem vagyok vevő.

És aztán az, hogy: vége. „Vége köze-tünk mindennek.” Mert ez is benne volt a levélben, hogy: „vége közünk minden-nek.” Mi ez kérem, tán fenyegetőzni méltóztatik. Vége, hát vége. Michaelis Ilona ezt is túl fogja élni. Önt kis uracs-kám...? Ó!

Délben együtt ebédeltünk (már napok óta újra együtt), de én egész idő alatt nem szóltam semmit sem. Nyugodtan ettem, — zsebemben az ő levelével, én csak faltam, — hatalmas, erős, barbár étvágygal. És ebéd után eszembe sem volt, hogy megles-sem, ír-e Ilona levelet Budapestre.

Délután még külön szerencse is ért. Ilona meghívott, hogy kísérem ki az Ap-piára. Boldog örömmel. Több mint két óra hosszat jártunk együtt és egy szót sem szoltunk egymáshoz. Én Miklósról gondol-tam. Ő is. De ő nem tudta, hogy én kire gondolok, én annál biztosabban, hogy ő kire. Igazi fölnyben voltam ezen a dél-utánon. Éreztem: diadalmas férj vagyok.

Este is együtt. Vacsorához francia pezsgőt hoztattam. Ilona sehogysem akart inni, én kérlelni kezdtem és akkor nagy-nehezen megivott egy negyed pohárral. Először volt, hogy valamiben is engedett nekem, de hát ma egyáltalán szerencsés napom van. Később megittam vele nég-néhány kortyot, azután a zsebembe nyul-tam és kivettem az asztalra a levelet.

Nem vette kézbe, csak úgy messziről nézett rá. Soha ilyen nyugodtnak nem lát-tam.

— A szobalánnyal lopatta el a szo-bámból vagy a pincérről? — kérdezte.

— Egyikkel sem, kérem. Ez a levél még nem is volt a maga szobájában. A fő-postáról hozattam el a szállodai kifutóval a poste restante osztályból, — feleltem én is nagyon nyugodtan.

Csönd.

— Nem parancsolja elolvasni?

Először nem felelt, azután valami foj-tott sziszegéssel:

— Maga már elolvasta?

— Hogyne, kérem, hiszen azért hozat-tam el.

És közelebb toltam hozzá a levelet.

(Folytatás lapunk csütörtöki számában.)

Nyíltér

Mindazon jó barátoknak és ismerősöknek, akik szerencsétlenül járt Ferenc fiunk temetésén megjelentek, vagy bennünket levélben felkerestek, hogy soha el nem muló fájdalomunkat ezzel is enyhítsék, ezúton fejezzük ki halás köszönetünket.

Molnár Adolf és családja
Sztámár.

24-38 LEHŰ

25 DB. LEVÉLPAPÍR
DB. BORITÉK!
SONNENFELD R.
PAPÍRÁRUHÁZBAN REGINA MARIA
(BEMERTER) 3. SZÁM.

Eladó Kálvária-utcan háromlakásos ház, á. adó három szobás lakással; Lukács György-utcan ház nagy telken, kerttel; háromlakásos ház, kerttel, átadó lakással 185.000; 8 1/2 hold kitűnő minőségű termő szőlő, épületekkel, pincével 750.000, ház, átadó lakással, fűszerüzleti berendezéssel 220.000; magánház átadó négy szobás lakással, istállósával, kerttel, Uri-utcan ház, átadó lakással.

Keresetnek: Templom-tér tájékán gyárnak telek, épületekkel; jó minőségű birtok 50—150 holdig; házak, szőlő.

Csapó, Akadémia-utca 6. szám 2—6-ig.

IROGÉPEK
ROYAL MERCEDES
TORPEDO
STB.
GOLDSTEINNÁL TELEFON 11-45.

Injectorok, vizioltattyúk, áteresztőselepek, sarokselepek, kutszivattyúk nagyraktára

„Stabil“

Gépek és felszerelések lerakata

ORADEA-MARE :: NAGYPIAC-TÉR

Telefon: 16—86. szám. Táviratok: „STABIL“

SZÖNYEGEK BÚTOROK RÉGISÉGEK
VÉTELE ÉS ELADÁSA

ZONGORÁK ÉS GÉGEK
STERNBERG-NÉL
ORADEA-MARE, PIATA UNIRI NR. 2

Üzemvezető,

ki a hajlított butorgyártásban teljesen járatos, állandó állást nyerhet.

Ajánlatok:

„RAHOVA“ Societate Anonimă pentru Industria Lemnului

LACK BLAU & Cie

Rudolf Mosse Nr. 8003.

Hirdetmény

Veres fedél bádofedés megvételére és bádogos munkák eszközésére. Ajánlatok és feltételek a nagyvárad orth. izr. hitközség Zárda-u. 2 szám alatti iroda helyiségében vehetők tudomásul.

ELŐJÁRÓSA.

Árverési hirdetmény

Alulírott dr. Papp Károly székellyhidi ügyvéd közlöm, hogy 1924 július 27-én, vasárnap délelőtt 10 órakor (Érsemjén) Simion község házánál közbenjöttemmel, önkényes árverésen el fog adni a Kós Károly tulajdonát képező, a simioni 619. sz. betétben felvett, mintegy 41 katasztrális hold föld lakóházzal és belsőséggel együtt. Továbbá ugyanannak a simioni 302. sz. betétben felvett házas belsősége.

Ugyanakkor fog eladni a legtöbbet ígérőnek a Tusz Antal tulajdonát képező, simioni 624 sz. betétben foglalt házas belsőség s mintegy 13 hold szántóföld és rét.

A legtöbbet ígérőkkel az adásvételi szerződés a helyszínen azonnal meg lesz kötve.

Kikiáltási ár katasztrális holdankint 18.000 leu, melyen alul az ingatlanok nem adhatnak el. Árverési vevő tartozik ezen kikiáltási ár 10 százalékát bánompénzzel letenni. A vevő tartozik ezt a bánompénzt a tényleges vételár 10 százalékáig kiegészíteni s ez a bánompénz az utolsó vételári részletbe be lesz számítva. A vételár 1/4-e (egynegyede) az árverés napján megkötendő szerződés aláírásakor kifizetendő, a többi három egyenlő részletben 30, 60 és 90 nap alatt. A vételár-hátralék az eladók javára bekebelezendő.

A szerződés készítésének költsége, a bekebelezés költsége és az illetékek vevőt fogják terhelni.

A birtokbaadás a vételkor azonnal meg fog történni.

Sachelhid (Székelyhid) 1924 jul 10.

Dr PAPP KÁROLY
ügyvéd.

Szövet Fonal
Gyapjuipar R. T.
Bulev. Regele Ferdinand 13.
Telefon 16—63. Távirat: FONAL
Gyári árak.
Harisnyák Tricotárak

ELADÓ

12 személyes porcellán, 12 személyes ezüst étkező szerviz. Reg. Ferd. (Rákóczi)-ut 30 sz. jobbra, Szász.

Üzlethelyiség

Piata M. Viteazul Nagypiac-tér közelében olcsón, sürgősen **átadó**. Lakás 3 szoba, előszoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel, nagy kerttel. 5—10 évi időtartamra elutazás miatt sürgősen átadó. **Elcserelném** Olaszi központban lévő 3 szoba, fürdőszobás lakásomat hasonlóval, lehet Újvároson is. Esetleg ráfizetéssel! **Házak** beköltözhető lakásokkal, szőlők, földbirtokok, lakások vétele és eladása. Szalon-garnitúrák, ebédők, hálók, szőnyegek, órák, stb. olcsó áron eladók. Uttelevek vízmozgatását vállaljuk.

„ARDEAL“-iroda,
főposta mellett. Telefon szám: 203.

GYERMEK KOCSIK

Szőke Miklós

gyermekkocsi üzemeben, Strada Vlahuta (Szt. János-utca) 22. sz. a legszebbek és legolcsóbbak.

Még csak 14 napig tart

a SCHLESINGER és JUNG cég

Avram J. (Kossuth)-utcai üzletében az átalakítás mely idő alatt az összes raktáron levő áruink mélyen leszállított árakban lesznek kiárusítva.

Csak 14 napig!

Csak 14 napig!

A KOLOZSVÁRI

CZELL

SÖRFÖZŐDE

VILÁGOS

URSUS SÖRE

a közönség
legkedveltebb itala

Főraktár Nagyvárad és vidéke részére Gilányi-utca 57.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szövevény 3 lei, vastag betűs 6 lei

Levelőzés

Gaszti, Marius nagyon kér legelő itthon csütörtök reggelre, nagyobb üzletből van szó. — Sürgönyözöl jösz-e? Enyéd 150,000-es ajánlatot elfogadta. Csokol Bendi.

Plátói jellegre levelet kért kaptam, „Szerény” levelet levelet vette át Hegedüs Hirapirodában. 886H

Házasság

„Ideális házasság” jellegre levél van a kiadóba. 879

Oktatás

Pótvizsgára előkészítést 4-ik kereskedelmista elvált. Cím Hegedüs Hirapiroda. 888H

Alkalmazás

Vizsgázott vincellér, éves bizonyítványokkal, jó conditók mellett azonnal felvételt. Érkezhetni Pesti magyar kereskedelmi bank főkönyv. 825

Szinte intelligens deutsches Fräulein mit gute Behandlung und hohen gehalt. Dr. Löblé, Calea Victoria (Kolozsvári-u.) 6. 840

Anyahelyettes házvezetőnőnek intelligens urinó felvételt, lehetőleg német és francia nyelvtudással. Két nagyobb gyermek van és teljes cselédség. Írásbeli ajánlat a Hegedüs Hirapirodába. „Anyahelyettes” jellegre. 868H

Deutsches Kinderfräulein wird gesucht. Anmelden: Rothbart, Rumanoci-u. 3. 859

Perfect gyors és gépirónó azonnali belépésre felvételt. Könyvelésben jártas, előnyben. Ajánlatok „szombat” zárva” jellegre a kiadóba kértnek. 835

Azonnali belépésre keresünk firmisz kocsikecsés és más hasonló címetekben önálló jártassággal bíró szakmunkást. Cím a kiadóba. 878

Égyes fővezető házhozajánlatok, Nagy Lajosné Str. Alexandri (Teleky-ucca) 9. sz., házastestvér. 880

ELSZAKITHATATLAN

KER MUNKÁS, VASZON ES SZÖVET RUHAK „INDUSTRIA” RUHAÜZEM ORADEA-MARE, CALEA VICTORIEI No. 1

Szobaleányok vagy nagyobb gyermekekhez ajánlunk. Fülöp Mariska, Buley. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 33. 881

Gazdasszony vidékre, izr. kerestetik. Érkezni Str. Saguna (Kapusinus-ucca) 6. Grünfeld vendéglő. 877

Égyes kiszolgáló leány felvételt. „Corso” cukorka-üzlet. 883H

Szakácsnő és szobaleány, jó fizetéssel felvételt. Képes, Str. Prințul Carol (Szállási D.-u.) 17. 885H

Vámdeklarálás perfect román-magyar megie elő állást keres. Cím a kiadóba. 882

CFR gyorsvonalával küldöncnek ajánlunk nyugdíjas, Cime kiadóba. 884H

Mindenes főzőnő felvételt Str. Postei (Uri-ucca) 15., földszint 2. 839H

Magas árban veszek

brillians, arany, ezüstékszereket és disztárgyakat, töredék aranyat, ezüstöt, arany szápadlást, arany és más hasznos fogakat.

Freund Benjámín

Geszteráz, Nagyvárad, Calea Regale Ferdinand (Rákóczi-ut) 11. Széchenyi-szálló épület. Ek szer elcső áron kapható.

Adás-vétel

2 pocfogó kutyát keresünk megvételre. — Sonnenfeld Adolf r.-t. Prințul Carol (Szállási Dezső)-u. 6. 818

Perzsaszőnyegek, különféle, nagyon szép kézmunkák eladók. Szász Anna, Buley. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. — Jobbra. 603H

Eladó 3—2 m. smirna szőnyeg zöld alappal. Regele Ferd. (Rákóczi-ut) 30. sz. jobbra Szász. 831H

Eladó 5 kgr. hold termő szőlő Zige Miklós szőlőjéből, épület nélkül, Arany oldal 143. 869H

Garantált valódi svájci selyem gaze, malmok számára

ALBERT WYDLER ZÜRICH

Prima XX., XXI. és grizgaze az összes számokban. Vezérképviselő és főlerakat Románia számára

Frati Vögeli & Müller BUCUREȘTI Str. Páris 20.

Eladó alkalmi árban 1 millió faj szőlő oltvány: Porto altoi, Riparia, Portalis. M. Marcozi, Str. Nicoleta Zsiga Lukács György) utca 5. délután 12—3-ig. 467

Eladó Körös oldal legelőjén 8 hold kőműves kezelt gyönyörű szőlő, felerész konyhakert, gyümölcsös és Körösparti kaszáló. Nyaralójában villanyvilágítás, vízvezeték van. Külön vinellérakkal, pincével. — Érkezhetni Kortsmáros Laszlónál, Szaniszló-utca 22. 873

Eladó nagyon szép kézmunka stórok, függönyök, abrosz szalvéták, műtörök, zsebkendők, aranyterítők, montrozatlan diványpárna file csipke és betét, álló lámpához szép ernyő. — Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász. 621

Olcson eladó vidéki üzletház piactér közepén, vendéglő korlátlan italmérésel, fűszer, terményüzlettel. Iroda: Páve-u. 5. 837

Háromezer darab tölgyfá-donga, egy méteres, eladó. Megtekinthető: Karbonal Jánosnál, Eled. 887H

Veszünk

entorokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kaszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia

Butor, szőnyeg és régiség-kereskedők Str. General Moșulu (Mezey Mihály) utca 10

Különfélék

Egyszerű női ruhák 100, elegánsak 150—300 leiert, férfi seym ingek és fehérneműek olcsón és izléseben készülnek. Nilgész telep 100—62, Schwarzház. 805

Utlevél, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges fényképek, Nagyvárad területén legolcsóbban, 20 leitől kezdve készülnek Zenker fényképezésnél, Str. I. C. Brătianu (Szaniszló-utca) 25. Felvételek este fél 8-ig.

Plissó és gouvre munkák rendkívül olcsón készülnek Str. Alexandri (Teleki-u.) 22. sz., a kapuval szemben.

Zongora rövid és pianino bérbeadó. Str. Tabacari-lor (Timár-ucca) 7. 892

24% kamatra keresünk magánpénzt teljes fedezetel, Adásveteli Rtg. Parcul Traian (Széchenyi-tér) 24. Ertesítés délután. 4

Fehér, khuzható cseléd-ág, teljesen jó, olcsón eladó. Str. Gerlicy ut 16. Vadász. 893

Csakis művészi olajfestmények árusítását vállalom. Cím a Hegedüs Hirapirodában. 890H

Magánház központ elő-utcajában átvethető lakással eladó. Feltételek dr Faragó : ándor ügyvéd-nél, Str. Ep. Pavel-ucca 22. 891

Figyelem Még minden drágaság dacára Figyelem a legolcsóbb és a legfinomabb ruhák csak Schreier-nél készülnék Várad Szigmond-utca 2.

Fürdősapka fürdődressz harsnya

ernyők, fehérneműek, nyakkendők, csipke, szallag, himzés, gombok, cérnák legolcsóbban Szenszki Miklós-nál Sas-passage (Tarsollyal szemben)

ÁNNÉ kárpitos

Str. Marasli (Lázár V.-utca) 3.

Ismét magas árban VESZÉK ARANY EZÜS és brillians tárgyakat KLEIN egyszerű ruhák, Av. u. lancia (Kossuth Lajos)-utca 4 szán

Eladó Várad legszebb utcán beköltözhet, magán és bernázak, Alapi, Szárdi, Kertész-utcan magánház 3 szobás lakással, Bernáth-telepen, Vitéz-utcan ház telekkel, ipartelepek is, Bölsöde-utcan. Tégla-utcan olcsó házak eladók. Bunyitai liget mellett kisebb nagyobb szőlő telek és a várad legszebb szőlő azonnal eladó! — Bármilyen megbízást elfogad. özv. Zilahy Gyuláné ált. kereskedelmi irodája, Alapi-u. 1. Otthon 1—4-ig.

BÁDOGOS és vízvezeték szerelő MŰHELYEMET MEGNYITOTAM Elvállalok minden ezen szakmába vágó munkákat jutányos árak mellett. FISCHER M. Episc. Páve-utca 18

ÓRÁK szakszerű javítását a legkorszerűbb kálitabbig kiigazítással

TISZAY végzi Strada Alexandri (Teleky-utca) 9. szám alatt

Jutányos árak Preciz munka.

Eladó ház

Gerlicy-utca 16. szám modern lakásokkal esetleg 1 részben is eladó. Bővebben Strada Csen-geri-utca 7. sz. alatt.

Augusztus hóban megindul

STERN Vállalatok Tűzifaértékesítő és Aprító Telepe

Nagyvárad legnagyobb és legolcsóbb gőztavagója és tűzifa telepe.

Előjegyzéseket már most felvesz méteres, hasábos és vágott tűzifára.

Üzemi iroda: Str. Transeului (Sánc-utca) 16. szám. — Telefon: 17—43.

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv. Társ.